teknik güç

İnşaat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Yayın Organıdır

YIL — 1 SAYI : 8 15. EYLÜL 1972

BAŞYAZI

Bu memleket Bizim

Türk teknik adamlarını büyük bir kötümserlik kaplamış bulunuyor. Bütün meslektaşlar, bu memlekette kendilerine hayat hakkı tanımıyan, ehliyetsizler yığınının bas kısı altında eziliyorlar. İnsanca yaşamak, çoluk çocuğunu geçindirmek imkânları ortadan kaldırılmış durumda; bundan da öte, Türkiyemizde teknik hayatın dışına itilmişiz, mesleğimizi icra edemiyoruz. Dışarıya giden her arkadaş burada aldığının 5-10 misli ücretten ve mesleki çalışmadan bahseden mek tup gönderiyor.

Bu durumda bir süre «kızgın adam» olup, hiç iş yapmadan veya işleri yavaşlatarak maaş almayı bir hınç çıkarma yolu şeklinde uygulamak istiyenler var! İşlere boykot teklif edenler var. «Oh, olsun» demek isteyenler var... Ve fırsat buldukça dışarı gidenler... Yaşı kırkını aşmış arkadaşlarımdan bile, gidenleri görünce üzüntüden eziliyorum. Bir insanın kırkından sonra yeni bir ortama girmeyi göze alması acıdır. Bütün bunların çözüm yolu olduğunu düşünsek, bu kızgın adam»ların arasına atılıp, yöneticilerimize ders olsun diye her şeyin durdurulması, ters döndürülmesi çağrısı yapacağız.

Ama buna inanmıyoruz. Türkiye' de egemen olanlara halkın sıkıntıları vız geliyor. Her doğan bin çocuğun, bazı çevrelerde, 200 ü ölüyor, aldırmıyorlar. Her yaşayan çocuğun yarısı cahil kalıyor, tüyleri kıpırdamıyor. Milyonlarca kişi Almanya yoluna dökülmüş; onların gıdalarından artırarak gönderdiği marklar büyük sevinç kaynağı... Kanalizasyon yollardan akıyor, trafik düzensiz, ilkel bir ekonominin bütün sıkıntıları var... Fakat beyle rimiz «düzeni muhafaza!» peşindeler... Onun için bunları «kalkıp giderim; teknik hayatımız durur, halk perişan olur!» diye tehdit etmek mümkün değil...

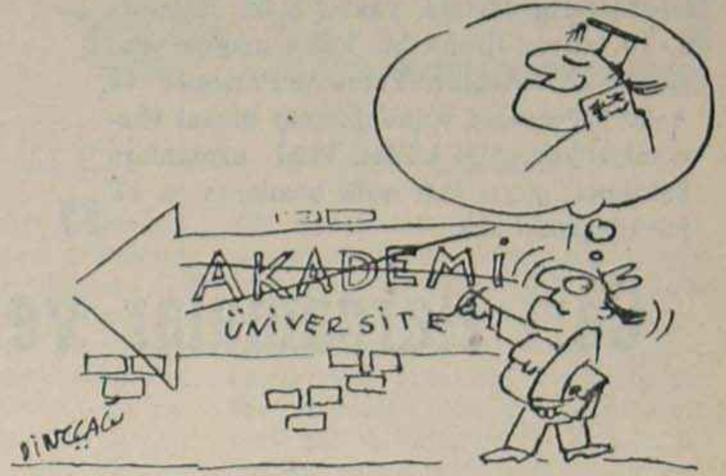
Ama bu memleket bizim... Bizler bu halkın parçasıyız. Bu memleket, bu halkın elleri ve emekleriyle, bizim yardımcılığımız ve yöneticiliğimizle cennet haline gelebilir. Türk teknik kadrosunu sayı ve nitelikce yeterli halde ayakta tutmamız; halkımıza bu kadroya güvenebilme ümidini vermemiz zorunlu... Bu bizim ekmek kavgamız olduğu gibi; yaşama sevinci duymamızın tek kaynağı.

Milletler bazan güç yıllar geçirirler. Mustafa Kemal 1919 da kendi köşesine çekilmek, Vahdettin'e damat olmak gibi imkânları kolayca kullanabilirdi. Böbrek sancılarına bile aldırmadan iyi günlerin savaşı için yola çıktı. Biz onu devrimci yolunda halkımızın mutluluğunu sağlıyacak yeni devrimler için elele yürümeliyiz. «Kızgın adamlar» gibi değil, soğukkanlılıkla düşünen «akıllı adamlar» olarak davranmalıyız.

İzzettin SİLİER

ODAMIZ İSTANBUL ŞUBESİ BAŞKANI İZZETTİN SİLİER, BİR BASIN BİLDİRİSİYLE AKADEMİLERİN İSTEKLERİNE KARŞI ÇIKTI

«Lise Öğretmenleri, Kanunlarla Bir Gecede Profesör Oluyorlar!..»

Oldu olacak diploma dağıtalım!...

Geçtiğimiz günlerde, aralarında, kanunla kendilerine mühendislik özel yüksek okulların bağlandığı İktisadi ve Ticari İlimler Akademileri yöneticilerininde bulunduğu bazı Akademi yöneticileri, halen devlet okulu biçimine dönüştürülmüş bu eski özel yüksek okullara açıkta kalan lise mezunlarını alabilmek için, Akademileri «bir çeşit üniversite» yapacak kanun çıkarılmasını istemişlerdir.

Kanunun, açıkta kalan lise mezunlarından çok, akademi öğretmenlerinin bir gecede profesör olmasını sağlamak amacıyla arzulandığı intiba 'ını uyandıran bu öneri, mühendislik camiasında geniş yankılara yol açmış ve Odamız İstanbul Şubesi Başkanı İzzettin Silier, bir basın bildirisi yayınlayarak bu öneriye şiddetle karşı çıkmıştır. Basın bildirisi metni şöyledir:

AKŞAM ÖĞRETMEN
SABAH PROFESÖR

«Son günlerde bazı Akademi Yöneticileri açıkta kalan lise mezunlarından yararlanarak bazı fırsatçılık oyunlarına girişmiş bulunuyorlar. Bilindiği gibi geçmiş yıllarda aynı tarz davranışlarla, Akademilerde normal lise öğretmenleri veya normal meslek mensupları kanunla «profesör» unvanına sahip oldular. Akşam öğretmen olarak yatanlar sabahleyin profesör kalktılar. Üniversiteler tarafından upuzun ve çetin devreler sonunda verilen unvanların arkasındaki güvendiricilik niteliği ortadan kalktı, bir kavram kargaşası başladı.

«Anayasa Mahkememiz bu davranışın Anayasaya aykırılığını bir çok kararında açıkça belli etmiştir. Üniversitelerimizin açtıkları davaların bir kısmı henüz sonuçlanmamıştır. Bizler ise durumu, kuruluşla-

(Devamı Sayfa 7 de)

Yan Ödemeler'in Yankısı Devam Ediyor

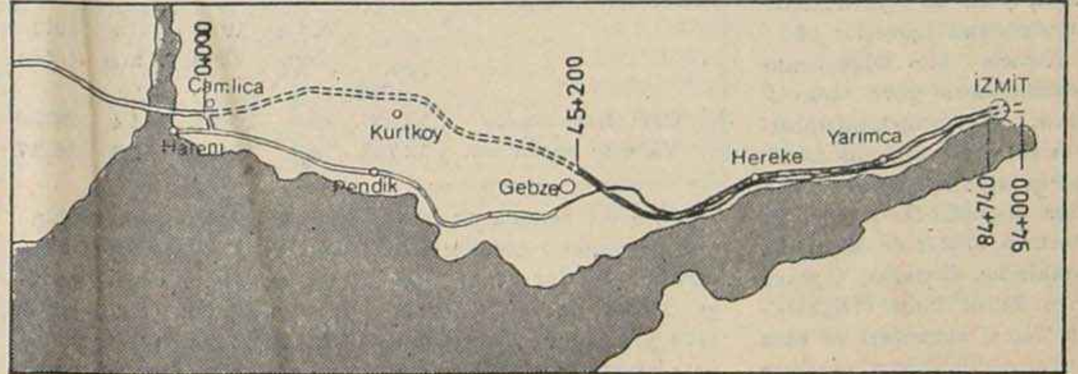
★ **Özellikle kadronun dar tutulması ve daha da önemlisi TEKNİKER'lerin unutulması yüzünden, bu kararnameden en fazla zararı KARAYOLLARI TEŞKİLATINDA çalışan teknokratlar gördüler.**

18 Ağustos tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Yan Ödemeler Kararnamesinin, gerek miktar olarak, gerekse kadro olarak oldukça yetersiz bulunuşu, ayrıca bu yan ödemelerin dahi verilebilmesi için ilgili dairelerin listeleri hazırlayıp Personel Dairesine, Maliyeye, Sayıştaya ve bağlı bulunduğu Saymanlığa göndermesinin gerekli oluşu, yani bu kırtasi işlemlerin en azından 2 aylık bir gecikmeye yol açması teknik personel arasında büyük bir huzursuzluğa sebebiyet vermiştir.

Kararnamede, dairelerce gönderilecek listelerin Personel dairesince ve Sayıştayca onaylanmasının gerekip gerekmiyeceği hususunda bir açıklamanın bulunmaması da, ilerde yeni yeni pürüzlere yol açacağa benzemektedir.

Yukarda yapısını kısaca özetlemeğe çalıştığımız kararnameye, en büyük tepki de, Karayolları Teşkilatında çalışan teknik adamlardan gelmiştir. Söz konusu kararnamede, hapisane gardiyanlarına varıncaya kadar çeşitli gruplara yan ödeme verilmesi kabul edilmişken, Karayolları Teşkilatında çalışan Teknikerlerin unutulması, gene Karayollarına, halen çalışmakta olan 1200 teknik elemandan ancak üçte birine yetecek kadar kadro verilmiş olması, teşkilatta büyük bir huzursuzluğun doğmasına yol açmıştır. Nitekim, Karayolları 1. Bölge Müdürlüğünde çalışan 23 mühendis, Genel Müdür Atalay Coşkunoğlu'na bir ortak dilekçe göndererek, kararnamenin bu tutumunun teşkilatın çökmesine sebep olacağını iddia etmişler ve duruma bir an önce müdahale edilmesini istemişlerdir.

Teknikerlerin tepkisi ise daha da şiddetli olmuş, Genel Müdürü, gönderdikleri telgraf ve mektuplarla derhal istifaya davet etmişlerdir.

GEBZE - IZMIT OTOYOLUNA BAŞLANIYOR

ISTANBUL — IZMIT KARAYOLU ULAŞIMI FIZIBILITE RAPORUNUN HAZIRLANMASI, ILK PROJELERININ YAPILMASI, ISTANBUL — IZMIT PARALI OTOYOLU PROJESININ ETÜD EDILMESI VE GEBZE — IZMIT OTOYOLUNUN KESIM PROJELERININ DÜZENLENMESI IŞLERI IÇIN İTALYAN SANTİ FIRMASINA 5 MILYON, 294 BIN LIRA ÜCRET ÖDENMIŞ

Edirne — Istanbul — Ankara — Iskenderun aksının halen en önemli noktası olan Istanbul — Izmit karayoluyla ilgili Karayolları 1. Bölge Müdürlüğünce 5 yıldır yapılan çalışmalar ve hazırlıklar sonuçlandırılmış bulunmaktadır.

Bilindiği gibi, «ölüm yolu» diye isimlendirilen Istanbul ile Izmit arasındaki mevcut yol, çok sayıda kanlı trafik kazasına sebep olmaktadır. Gerek bu yol üzerindeki trafik kazalarının çokluğu, gerekse trafiğin her gün biraz daha artması, bu güzergâhta bir «otoyol» u zorunlu kılmaktadır, diğer ülkelerde de yapıldığı gibi.

Önce, mevcut iki şeritli yolun, 2 + 2 şeritli hale getirilmesi ve ilerde 3 + 3 şeritli hale dönüştürülebilecek tarzda inşa edilmesi düşünülmüş ve Istanbul — Gebze arasındaki mevcut güzergâh bu anlamda projelendirilerek yapımına geçilmiştir. İnşaat 1974 yılında tamamlanacaktır.

Gebze — Izmit arasındaki 40 km. lik kısım ise, Italyan Santi firmasıyla birlikte çalışılarak projelendirilmiş bulunmaktadır. Edirne — Iskenderun aksı üzerinde inşaası düşünülen Türk otoyol sisteminin ilk parçası olacak bu yolun yapımına 1973 yılında başlanılacaktır. Avrupayı Asyaya bağlayacak bu otoyolun tamamlanması ise 20 yıllık bir perspektif içinde düşünülmektedir.

Izmit — Gebze arasındaki bu ilk otoyol, büyük üniteler halinde Türk müteahhitlerine ihale edilecek üst yapısı ise emaneten yaptırılacaktır. Yolun bir kilometresinin 20 milyon liraya mal olacağı tahmin edilmektedir. Bu yeni otoyol güzergâhı

(Devamı Sayfa 7 de)

TEKNOKRATLARIN *düşünceleri, yorumları*

"Bürokratik harcamalar sonucu kabaran masrafların devlete, yaklaşık bir rakamla 8 - 10 milyar liralık bir bütçe açığına mal olduğu söylenebilir. Yalnızca Personel ve Askerî Personel Kanunlarının ulusal ekonomiye yüklediği külfet, kimi uzmanlara bakılırsa, gayrı safi millî hasılanın % 11' ine ulaşmaktadır."

Cari Harcamalar ve Teknik Eleman

UĞUR KÖKDEN

Haklı bir görüş pahalı devlet bürokrasisinden yakınmakta, memur maaş ve ücretlerinin cari harcamaları rekor düzeye yükselttiğini, böylece toplumun hızlı kalkınma ve sanayileşme çabalarını engellediğini sürekli dile getirmektedir. Bu fikri ileri sürenlere göre, kamu yatırımlarına ayrılan kaynakların büyüme hızı (% 12-15) dramatik bir rakamdır.

Gene, deniliyor ki, ücretlerdeki artışlar yatırım fonlarının ciddî bir şekilde azalmasını doğuruyorsa, bunun anlamı sosyal adaletsizlik yönünde bir gidiş var demektir. Çünkü, henüz ekonomik bütünleşmesini gerçekleştirilmekten uzak bulunan Türkiyemizde, nüfusun % 65-70'i köylüdür. Köylü nüfusu kentlere getirip sanayi işçisi yapabilmenin, yani ekonomik kurtuluşun yolu da yatırımları artırmaktan ibarettir (1).

Kısaca, bu düşüncenin temsilcilerine göre, bürokratik devlet mekanizmasının yol açtığı kaynak israfına ne sermaye ne de emek razı değildir(2). Ayrıca bu duruma devlet de karşı çıkmaktadır. Örneğin, Üçüncü Beş Yıllık Plan (ÜBYP)'ın Temel Hedefleri ve Stratejisi açıklanırken, cari harcamaların bütçenin yarısından çoğunu kapsadığından yakınılmıştır. Bu artışın nedeni olarak 657 sayılı Kanunun gerek bütçeye gerek tüm ekonomiye getirdiği yük öne sürülmektedir(3).

Değişik çevrelerin birleştiği görüşe hak vermemek ve katılmamak elde değildir.

Gerçekten, bürokratik harcamalar sonucu kabaran masrafların devlete yaklaşık bir rakamla 8-10 milyar liralık bir bütçe açığına mal olduğu söylenebilir. Yalnızca Personel ve Askeri Personel Kanunlarının ulusal ekonomiye yüklediği yük, kimi uzmanlara bakılırsa, GSMH'nın %11'ne ulaşmaktadır. Devlet Memurları Kanununun malî hükümleri, cari harcamalar ile yatırım harcamaları arasındaki ilişkiye çarpıcı bir görüntü kazandırmıştır:

	1969	Artış hızı %	1970 (000)	Artış hızı %	1971 (000)	Artış hızı %	(000) 1972	Artış hızı %
Cari harcamalar	13.933.	11,5	16803.	14.4	26280.	36,8	29663.	12,9
Yatırım harcamal.	12.763.	14,4	14442.	12,2	16417,	10,3	21389.	30,3

Böyle bir sonuca ek olarak, personel giderlerinin cari harcamalar içindeki payı, 1965'de % 67,7 iken, 1971 yılı bütçe ödeneği dikkate alındığında %75'e yükseldiğini de bu arada söylemeliyiz (Bütçe Gerekçesi - 1972).

Fakat, bütün bu doğrular, ücretlerinde kısıntı yapmak yoluyla, yatırımların ayrılmaz parçası ve değer üreten bir kesim olarak teknik elemanların cezalandırılmasını gerektirir mi?

Kuşkusuz, hayır!

Çünkü, somut yatırım bunalımı kaygu verici olmakla beraber, 1971-72 ekonomik durgunluğu geneldir. Yani, hem özel sektörü hem kamu kesimini kucaklamaktadır. Başka bir deyişle, her şeyden önce, siyasal şartlarla bağımlı Türk kapitalizminin çekimserlik ve bekleyiş dönemine işaret etmektedir. Özel sektör, 12 Mart hükümetlerinin özellikle son ikisine birçok kez güvenini belirtmesine rağmen yatırımlara yönelmekten kaçınmıştır.

Üstelik, Planda öngörülen alanlara yapılacak yatırımların desteklenmesine, çeşitli teşvik tedbirlerine, elindeki geniş yatırım fonlarına, kredi ve döviz bolluğuna rağmen kaçınmaktadır. Ayni nedenle değil midir ki, İstanbul Sanayi Odası Başkanı, 1972'yi «altın yıl»a çevirmek için, sanayicilere «yatırımlara hücum!» çağrısında bulunuyor? Fakat özel sektörün yatırımlar alanında göze çarpan durgunluğunun temelde yatan nedeni, sanayi burjuvazisi ile ticaret burjuvazisi arasındaki çelişkidir.

Kamu yatırımlarında izlenen yetersizliğe gelince, bunu, içinde yaşadığımız yılların siyasal karar merkezine yansıttığı çeşitli etkilerin ortak bileşkesinde aramak doğru olur. Eğer sermaye çevreleri, teknik kesimin cezalandırılması pahasına kamu yatırımlarına kaynak sağlanması fikrini ileri sürüyorlarsa, bu noktada gene özel sektörün üstü kapalı çıkarları söz konusudur. Çünkü, ikinci sektöre göre, kârlılığı artırıcı altyapı tesisleri ve öteki az verimli ya da uzun vadede verimli alanlara yönelecek yatırımların devlet eliyle gerçekleştirilmesi gerekir. Demek ki, yatırım özleminde, belirli çevreler içtenlikten yoksun bir tutum içindedir. Ayrıca bir başka sonuç: yatırım temposundaki duraklama olgusu, hiç olmazsa teknik kesime ilişkin cari harcamalardaki yükselişten bağımsızdır.

Öte yandan, ÜBYP Stratejisi belgesinde sözkonusu edilen «masraflı ve yavaş işleyen kamu yönetimi» ile kalkınmada doğrudan rol oynayan teknik elemanın birbirine karıştırılmaması gerektiği inancındayız. Örneğin, İBYP döneminde, sanayi kesiminde iş olanağı yılda ortalama %5,7 oranında artarken hizmetlerde %6,4 oranı ile daha hızlı gelişme göstermiştir. Sanayileşme amacına yönelmiş, geri kalmış bir ülke için, böyle bir sonuç asla özlenmez. Kaldı ki, yukarıdaki artışın önemli kesimi kamu hizmetleri alanında, bu hizmetlerin gerektirdiğinden fazla sayıda istihdam yaratılarak sağlanmıştır. Resmi rakamlara bakılırsa, ayni dönemde, kamu personeli sayısındaki yıllık artış oranı %9, niteliksiz kamu personeli sayısındaki yıllık artış oranı %9, niteliksiz kamu personeli sayısındaki artış ise %10'dur. Bütün bunlara rağmen verim artırılamamakta, hattâ düşmekte, dolayısıyla işgücü ve kaynak israfına yol açılmaktadır.

Oysa, teknik eleman için durum tamamen değişiktir. Uygulanan ücretler rejimi sonucu, özellikle son iki yıldır, kamu kesiminde gerçek bir kanama sürüp git-

(Devamı Sayfa 7. de)

teknik güç 'DEN MEKTUP

Geçen sayımızda, bu sayı için verdiğimiz bir söz vardı: İstanbul Bina Betonları hakkındaki araştırmamızın neticelerini sunacaktık. Bu neticeler açıklanmadan gazeteler büyük ilgi gösterdiler, neticeleri beklemeden manşet haber yayınladılar; İstanbullu'lardan bazı kişiler mektuplar yazarak ilgilisi oldukları binanın betonlarını kontrol etmemizi istediler. Araştırmamız kalın birkaç dosyayı doldurdu; bunların derli toplu şekilde özetlenmesi güç bir çalışma istiyordu. Bu araştırmayı Yönetim Kurulumuza teklif eden, konunun yürütücülüğünü üzerine alan Yönetim Kurulu üyemiz **Ersin Arıoğlu** bu çalışmayı da yüklenmiştir. Fakat büyük bir şanssızlık, arkadaşımız yirmi gündür yatakta. Hasta... Üzüntü içindeyiz; arkadaşımıza geçmiş olsun derken, sizlerden özür dileriz.

⁂

Gazetemizin eklerine okuyucularımız ilk günden büyük ilgi gösterdiler. 1972 Rayiçleri ekimiz binlerle arandı; 1972 Birim Fiat Listesi ekimizi yeniden bastırdık; ihtiyacı olanların Şubemizden istediği miktar sağlaması mümkün oldu.

Münderecatımızın artması bizi ek veremez hale düşürdü. Bu sayı beton araştırmasını verememenin doğurduğu boşluktan faydalanarak ekimizi iki yapraktan dört yaprağa çıkardık ve Oda Yönetmeliğimizi bütünüyle elinize ulaştırıyoruz.

Bu sayı için düşündüğümüz bir ekimiz daha vardı. Biliyorsunuz, Bağ-Kur işlemleri 1 Ekim 1972 den itibaren başlıyacak. Çalışma Bakanlığı bununla ilgili bir genelge yayınladı. Oda Merkezimizden bunu, gazetemizin eki olarak, yayınlamak üzere istedik. Türkiye Mühendislik Haberleri Dergimizin eki olarak yayınlanacağı bildirildi; bir hizmet yarışının başlamasına vesile olmanın sevincini duyuyoruz.

⁂

Bankalarımızın ne büyük bir israf içinde çalıştığını hepimiz biliyoruz. Her yerde lüks şubeler, ikramiyeler, reklâmlar. Batıda buna raslanmaz. Bu değirmenin suyu nereden geliyor, bankalarımız faizi yüzde yirmiye varan kısa süreli kredi verirler; bazı spekülasyonlarda rol alırlar; hiç bir riski olmıyan teminat mektubu doldururlar. Bizde orta vadeli veya uzun vadeli kredi usulü yürümemiştir. Bu durumdan en çok İnşaat müteahhitleri ve sanayiciler zarar görür. Sanayicilerimiz hükümetin yardımını da elde ederek bankacılarımıza savaş açmış görünüyorlar. İnşaat müteahhitlerimizi bu konuda uyarmak ve kendilerine öncülük etmek amacıyla konu ile ilgili haberleri fırsat buldukça sunacağız...

Sayglarımızla.

SEMPOZYUM

Kazıklarla teşkil edilen temellerin tasarlanmasında, inşaasında ve inşaat sonrası davranışında başarı, birçok faktöre bağlı bulunmaktadır. Bu faktörlerin anlaşılması, incelenmesi ve gerekli tedbirlerin alınması ise, herşeyden önce, konunun mümkün olduğu kadar çok meslekdaş tarafından bilinmesine bağlıdır.

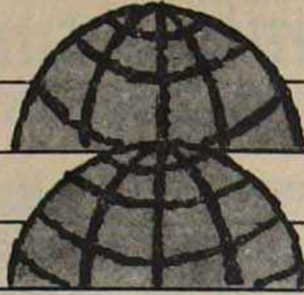
Ayrıca, diğer mühendislik alanlarında olduğu gibi, kullanılan tekniklerdeki gelişmelerin görüşülmesi, edinilen tecrübelerin tartışılması büyük faydalar sağlayacaktır. Diesel çekiçler, gürültüsüz çakma aletleri, uzun çelik kazıklar, ilkel gerilmeli beton kazıklar, geniş çaplı kazıklar, yerinde dökmede kullanılan yeni teknikler, kazıkların ve diyafram duvarlarının inşaatında bentonit kullanılması önemli ilerlemeler olmuştur.

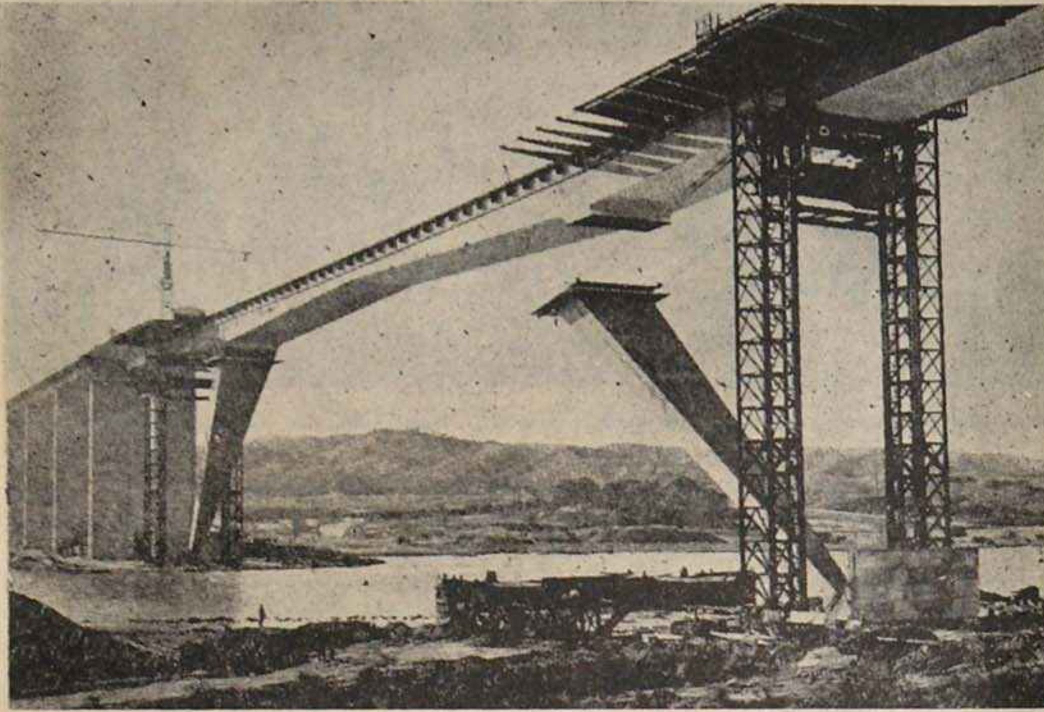
İnşaat Mühendisleri Odası, KAZIKLI TEMELLER konusunda bir sempozyum düzenlemek sureti ile faydalı bir hizmet yapmak arzusundadır. Sempozyum 16-20 Ekim 1972 tarihlerinde İstanbul'da yapılacaktır. İlk iki gün, tebliğ ve tartışmalara, diğer günler teknik gezilere ayrılmıştır. Toplantıya tebliğ vermek ve meslekdaşlarla tanışmak üzere çeşitli yabancı uzmanlar, bu arada, İngiliz Mühendisler Odası Kazıklı Temeller Komitesi Başkanı Michael Leonad ile George Wimpey şirketi Araştırma ve İnceleme Direktörü M. J. Tomlinson davet edilmişlerdir.

Tebliğ vermek ve katılmak istiyenlerin aşağıdaki adrese başvurmalarını rica ederiz:

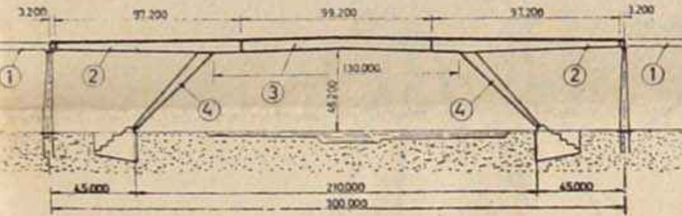
VI. Teknik Kongre Yürütme Kurulu Başkanlığı
İnşaat Mühendisleri Odası
Halaskârgazi Cad. No. 35 Kat 1
Harbiye, İstanbul.

TÜRKİYE'DE DÜNYADA TEKNİK

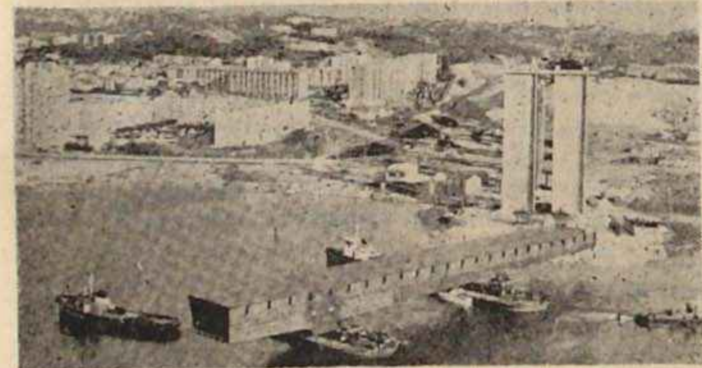

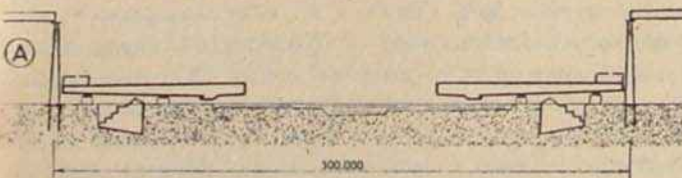
FRANSA'daki Martıgues Viadüğü İnşaatı Bitmek Üzere

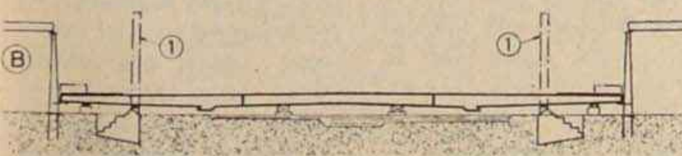

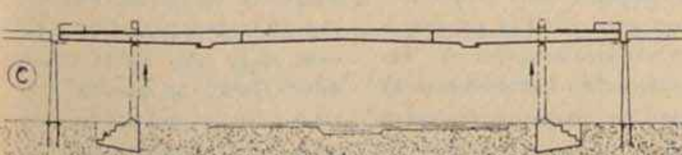
Köprünün şematik boy kesiti 1 — Beton viadüklerden sonuncusu. 2 — Çelik taşıyıcının uç parçaları. 3 — Çelik taşıyıcının orta parçası. 4 — Eğik destekler.

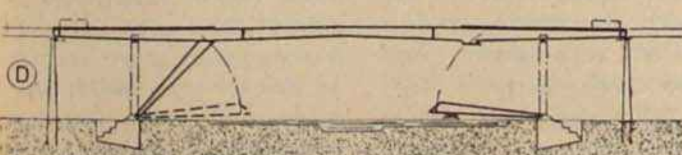

Çelik taşıyıcı (Kutu ve tabliye birleşimi) nin uç parçaları mavnalar üzerinde yerine götürülüyor.

300 METRE AÇIKLIKTAKI ÇELİK TAŞIYICI VE EĞİK DESTEKLERİ BAŞKA BIR ŞANTIYEDE YAPILMIŞ DUBALAR ÜZERİNDE GETİRİLEREK KRIKOLARLA KALDIRILIP YERİNE MONTE EDİLMİŞTİR

Fransa'nın güneyindeki, Fos Endüstri havzasını çevreleyen «Autobahn» üzerindeki, önemli bir mühendislik yapısı olan Martigues Viadüğü inşaatı önümüzdeki günlerde tamamlanmak üzeredir. 3 Fransız firmasından teşekkül eden bir konsorsium tarafından yürütülen inşaat, 1968 yılında başlamıştır.

Viadük, 874 m. uzunlukta olup, her iki baştaki 287 şer metrelik kısımlar, 45 er metrelik aralıklarla 26 adet ön gerilimli beton ayaklar üzerine oturmakta, su ise nehir trafiğini aksatmamak için 300 metre açıklıklı bir tek gözle geçilmektedir.

Yapının özelliği burada olup, 300 metre açıklıktaki bu orta kısmın tabliyesi ve taşıyıcı sistemi birlikte yürütülerek, değişik bir usulle yapılmıştır.

Zeminin, bazı yerlerde 1,5 metre çapındaki çelik boru kazıklarla takviye edildiği iki baştaki ayaklar kayar kalıplarla inşa edilmiştbir. Ayrıca kolon başlarına geçici olarak çelik levhalar konulmuş, kirişler için kullanılan kayar kalıplar da bu çelik krustüksiyon üzerine monte edilmiştir. Yukardaki ve yan sütunlardaki fotoğraf ve resimlerden de anlaşılacağı üzere, orta açıklıktaki, 30 metre eninde kutu kesitli çelik tabliye, su yolu trafiğini uzun süre aksatmamak için, nehrin yukarısındaki başka bir şantiyede inşa edilmiş ve mavnalarla yüzdürülerek getirilmiştir. Sonra her iki kıyıya kurulan, 500 tonluk kaldırma gücüne sahip asansörlü çelik kafes kuleler sayesinde, su seviyesinden 50 metre yukarıya kaldırılmıştır. Kaldırma işlemi, asansörler (krikolar), saatte 1 metre kaldırma süratine göre ayarlanarak, tam üç günde tamamlanmıştır. Daha sonra, tabliye uçlarındaki 3.00x6.00 metre boyutlu çelik levhalar, bulonlarla ayaklara bağlanmıştır. Çelik taşıyıcının eğik destekleri ise bilahare monte edilmiştir.

Yanda; köprünün montajındaki aşamaları gösteren diagramlar. A — uç parçalar montaj yerinde, geçici desteklerin üzerinde. Dengelenmek için ek ağırlıklar konmuş B — Orta parça yerine getirilerek uç parçalara kaynak ve bulonlarla birleştirilmiş. 1 — Asansörler (Krikolar) için inşa edilen kafes kiriş kuleler. C — Bütün çelik tabliye ve taşıyıcı nihai duruma kaldırılmış. D — Eğik destekler montaj yerinde kaldırılarak kaynaklarla tabliyeye birleştiriliyor.

gazeteci gözüyle

GAZETELER VE GAZETECİLER

Uluslararası Gazeteciler Federasyonunun 11. Dünya kongresi geçtiğimiz ayın içinde İstanbul'da toplandı. Bu federasyonun 60 bin üyesi vardır. Bu sendikaya üye olan Alman gazetecilerinden bazıları gelmemiştir. Olaganüstü koşulları protesto etmek için mi, yoksa canları çekmediği için mi gelmediler, bilemiyeceğim. Ben de bu federasyonun şube sendikalarından birinde üyeyim. Onun için organik bağım var.

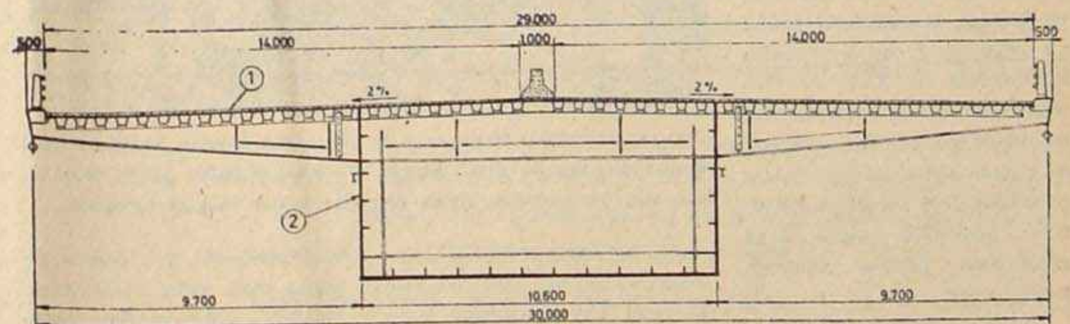
Bizde basın, gerektiği kadar özgür müdür, değil midir? Hâlâ tartışması yapıldığına göre, özgür olup, olmadığında ittifaka varılamamıştır. Bu tartışma bile düşünce özgürlüğü bakımından yararlıdır. Basın mensupları sadece siyasal rejim değil, başka nedenlerle de özgürlükleri kısıtlanmış insanlardır. Bir ilan rejimi vardır ki, gazeteler bu özel ilanı almak için özgürlüklerinden çok fedakârlık ederler. Çıkar çevrelerinin aleti olurlar. Kitleler, bu çıkar çevrelerinin özel ilân baskısı altında, uyumak uyutulmak zorunluğundadır. Resmi ilân da, bir başka yönden bir takım formülüne uy durulmuş türedi gazetelerin beslenmesi aracı olarak kullanılır. İlân kararnamesine göre işini uydurmuş bir kaç açıkgöz, her ay cebine 20-30 bin lirayı atar. Bunu herkes bildiği halde, kimse de, bilmiyorum nedendir, sesini çıkarmaz. 27 Mayıs bir takım açıkgözlerin ceplerine resmi ilân paralarını atması için mi bu örgütü kurdu, diye zaman zaman içimden geçiririm. Çünkü bu örgütün kurulmasına önayak olanlardan biri de bendim. Olmaz olaydım. Fuzuli, «yare kendi elimle kesip verdiğim kalem, ben idam buyruğumu yazdı.» diyor. Bu resmi ilân statüsü ve 212 sayılı kanun bizim gibi gazetecilerin iflahını kesti. Tabii açıkgözler de payidar etti.

Gelelim işin bir başka yanına, Türkiye'de basının mülkiyet yapısına da pek düzgündür denemez. Şirketler bir kaç ailenin elindedir. Ne basın örgütleri, ne de gazetecilerin kendileri yönetime katılamazlar. Basın örgütlerin den biri, günün birinde, bir gazete çıkarmak istedi. Gazete iyi niyetlerle satın da alındı. Fakat öylesine politik çıkar çatışmaları oldu ki, bu deney de yüze göze bulaştırıldı. Bu deneyin acısıdır ki, şimdi basın organlarının çoğunu elinde tutan aile şirketlerine bir şey söylenmesine engel oluyor.

Olağanüstü koşullar altındayız. Bazı basın mensupları bu koşulların çarkını kendilerine kaptırdığından zor günler geçirmektedirler, biliyoruz. Uluslararası Gazeteciler Federasyonu'nun (kısa adıyla Fij) toplandığı sırada Devlet Bakanı İsmail Arar, bir basın affından söz etmiştir. Bunun, sadece bu toplantıyı gürültüsüz, patırtısız geçiştirmek için söylendiği kanısında değiliz. Çünkü rahatsızlıklar, sorumluların da buna bir çare bulmasını emretmektedir. Olaganüstü koşullardan, olagan koşullara geçilirken rahatsız eden unsurların da giderilmesi gereklidir. Bu gereği Sayın İsmail Arar görüyor. Yalnız, Güven Partili Adalet Bakanı, son günlerde Arar'ın bu dileğini tekzip eder bir konuşma yaptı. Bir insan basın suçlarının affının karşısında olabilir. Ancak, rahatsızlıkların giderilmesi istenirken, affın karşısında olanın da, başkaca bir çözüm yolu getirmesi beklenir. Bu çözüm yolu gösterilmemiştir.

Gerçek basın mensupları son günlerde çok acı çekmişlerdir. Zaman zaman karamsarlığa düştükleri olmuştur. Bunlara bir idealizm için katlanılmıştır. Daha katlanılacaktır. Şunu da unutmamak gerekir ki, toplumun bir kesimi idealizmini yitirdi mi, öteki kesiminde de idealizm kalmamış demek tir. Galiba da en kötü olanı budur.

Mehmed Kemal

Çelik orta köprünün en kesiti. 1 — 68 mm. toplam kalınlıkta yol kaplaması. 2 — Yükseklği 3.50 m. ile 6 m. arasında değişen kutu kesitli çelik taşıyıcı.

KİM NE DİYOR? *röportajlar, anılar, oturumlar*

Karayolları Teşkilâtımız Ve Otoyol Projeleri

Bu sayımızda Kamu Kurumları yöneticilerinden biri misafirimiz. Şahsiyetine ve fikirlerine sevgi ve saygı uyandırmayı becermiş bir yönetici: Karayolları 1. Bölge Müdürü Rıdvan Dedeoğlu. Kendisi 1926 da doğmuş, ticaretle meşgul bir babanın oğlu; Vefa Lisesini bitirince 1942 yılında İstanbul Yüksek Mühendis Okuluna girmiş. 1942 yılının bu okul için önemi var. Eğitim süresi altı yıldan beş yıla indirilerek okul, Teknik Üniversite olarak yeniden örgütleniyor. Böylece ertesi yıl Teknik Üniversiteye alınanlar Rıdvan Dedeoğlu'nun sınıfıyla birlikte mezun olmak üzere okumaya başlıyorlar.

«YEDI INŞAAT» SINIFI

Rıdvan Dedeoğlu «Ben yedi inşaattanım» deyince, okuyucularımız için bu konuyu biraz daha derinleştiriyoruz. Kendi sınıflarına gelinceye kadar Okulda «Yapı Makinaları» diye bir ders okunmazmış. Üçüncü sınıfta bu yeni ders okutulmak istenmiş. Yeni öğretim yönetmeliğinden faydalanamayıp eskisi gibi bir sene fazla okuyan sınıf yeninin sadece külfeti kendilerine yüklenmek istenince bu derse girmemişler, sene sonunda sınav salonu da bomboş kalmış. Bu boykot üzerine kendilerine ne sınıfta kaldıkları ne de geçtikleri hakkında bir şey söylenmemiş «Ben özellikle kendimi iyi hatırlıyorum. Haziran devresinde bütün derslerden geçtiğim inancı ile kendime Yüksek Mühendis olarak iş bulmuştum. Henüz sonuçlar ilân edilmemişti ama, imtihanlar iyi geçmişti. Bir de baktık, bütün sınıfa gelecek sene «Yapı Makinaları» dersini okuyacağımız ilân edildi. Böylece «Yedi İnşaat» olduk. Bizim için, bir bakıma mezuniyet sonrası eğitim, çok eğlenceli geçti; üzüntümüzü birbirimize bağlanmanın neşesine çevirdik. Şimdi eğitim yıllarının, eğitimden sonraki yıllardan daha değerli olduğunu düşünüyorum ve şikâyet etmiyorum. Sanıyorum birbirleriyle irtibatını en sıkı şekilde koruyan sınıf olduk.» Bu «Yedi İnşaat» sınıfından şu anda hepimizin bildiği bir çok isim var: Politikacılar, iş adamları, kamu yöneticileri. Bir bakıma çok başarılı bir sınıf.

Rıdvan Dedeoğlu 1949 Şubatında mezun olur olmaz Karayolları Genel Müdürlüğüne girmiş, askerlik hariç bütün ömrünü Karayolculuğa vakfetmiş. Tabii bekâr... «Bekârlığın en zor tarafı, neden bekârsın diye sordukları zaman suali cevaplandırmak.» «Reis Feyzi»nin henüz evlenme yaşını bekliyorum anlamındaki esprisini hatırlatarak, «Ben de «Reis»in peşindeyim» diyor. Rıdvan Dedeoğlu 1953 de İstanbuldaki Karayolları 1. Bölge Müdürlüğüne gelmiş, 1959 da orada Köprü Şefi iken İzmir 2. Bölge Müdürlüğüne gönderilmiş, 1961 den beri Karayolları 1. Bölge Müdürü. Şimdi size İzzettin Silier'le yaptığı sohbeti sunalım.

Sayın Rıdvan Dedeoğlu (sağda), Gazetemiz Başyazarı İzzettin Silier'in sorularını cevaplandırıyor.

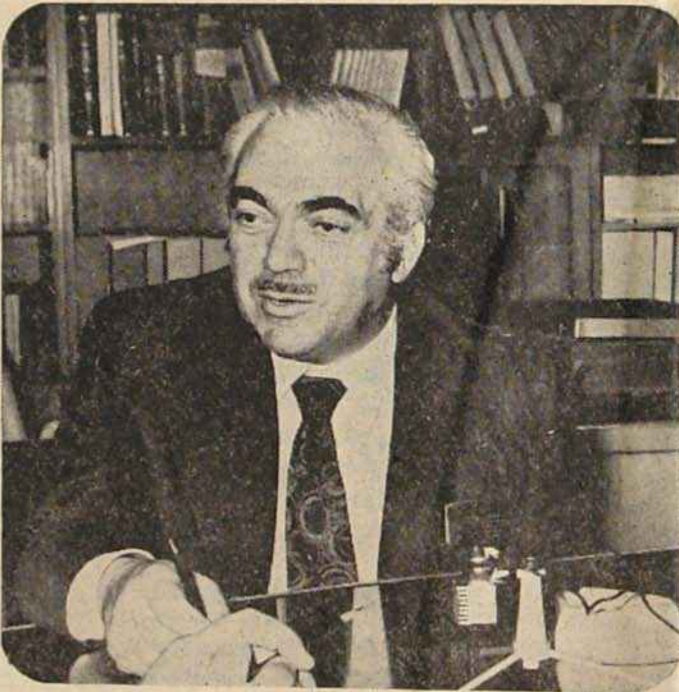
KARAYOLCUNUN TEŞKILATA BAĞLILIK KURALI VE... ÇOZÜLME

DEDEOĞLU - Karayollarında görev almış arkadaşlar genellikle ayrılmazlar. Diğer meslektaşlarımız sık sık kurum ve konu değiştirdikleri halde bizde bu böyle olmaz. Özellikle benden daha fazla mahrumiyet içinde kalan bölgelerde sabredip, yıllarca hep aynı görevi başarmağa çalışmış arkadaşlar var. Karayolları genellikle kendi teşkilâtı dışında iş aramaz ve böyle bir görev teklif edildiği zaman da çok kısa bir tereddütten sonra reddeder. Bu kaide ancak bu sene bozulmaya başladı. Ne yazık ki büyük bir çözülme içindeyiz; örneğin İstanbuldaki iki Karayolu Bölge Müdürlüğünde 90 kadar teknik elemanın bir sene içinde 40 ı işten ayrıldı. Gerçi bunlar genellilke 3—5 senelik Karayolcular, genellikle gençler. Ama çözülmenin nereye varacağı kestirilemez.

SILIER — Aslında Karayolculuk diğer inşaat kollarına nazaran daha çok mahrumiyeti icap ettiren bir teşkilât olması gerekir. Buna rağmen Karayollarında bu bağlılık kuralı nasıl oluşabildi?

MESAI YAPILACAK EN IYI YER DEVLET SEKTORUDUR

DEDEOĞLU — Bir kere Karayolları Genel Müdürlüğünün yaptığı hizmet çeşidi çok etkili. Yaptığımız iş yol işidir, hemen herkesin gözü önündedir; siz de dahil herkes sık sık üzerinden geçersiniz; yaratıcılığın, inşaatçılığın halka hizmetin bütün zevkini tadarsınız. Halbuki örneğin bir barajın ürettiği enerjiden faydalanan halk çok kere o barajı bilmez, görmez; onun ziyaretcileri sayılıdır; bizzat inşaatçısı bile, bazan ikinci kere uğrayamaz. Ikincisi, Karayolları Genel Müdürlüğü çok başarılı kurulmuş bir teşkilât. Böyle bir teşkilâtta «müessese ruhu» denen şeyi insan iyi hisseder, başarının devamı için elinden geleni yapar. Onun için rahatlıkla şahsi fikrimi söyliyeyim: Insan bir yerde mesai yapacaksa, en iyi mesai yapılacak yer devlet sektörüdür; Özellikle bu türlü iyi kurulmuş, iyi düzenlenmiş bir ünitede çalışmak muhakkak iç rahatlatıcıdır. Ücret seviyesi bakımından tatmin edici olmasa bile, iç rahatlığı sağlamak ve meslek tatmini yönünden çok önemli bir netice elde etmiş bulunuyoruz.

Rıdvan Dedeoğlu: Yaptığımız iş yol işidir. Hemen herkesin gözü önündedir. Siz de dahil, herkes sık sık üzerinden geçer. Böylece sık sık, yaratıcılığın, halka hizmetin bütün zevkini tadarsınız...

SILIER — Rıdvan Bey, anlattığınız bağlılığın bir kötü netice vermesi ihtimali de hatıra gelebilir: Teşkilât belli bir mühendis grubunun elinde kalıp dışarıya açılmamış olmak gibi bir zaaf da teşekkül edebilir. Bu konuda ne düşünürsünüz?

DEDEOĞLU — Karayolları Genel Müdürlüğü, geniş miktarda teknik kadro bulundurması gereken her teşekkülümüz gibi, ihtiyaçlarını bir türlü tamamlayamadı. Bu bakımdan hep dışardan eleman girişi açık olmuştur. Personelin kilit noktalara terfi ederek görev alması için bir mücadele geçirildiğini hatırlamıyorum. Hizmet yarışında önde gidenler yükseldikçe, varılan nokta herkesi tatmin etmiştir. Zaman zaman meselâ kolej mezunu veya yurt dışında okumuş arkadaşlarımız idare başında bulunmuşlardır; fakat gruplaşmalar varit olmamıştır. Bir eleman bir kademe almak istediği zaman önü hep açıktır.

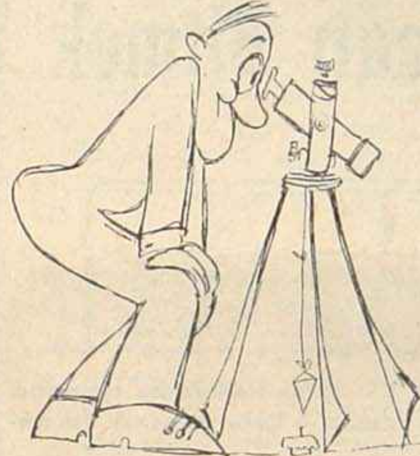
SILIER — Bu 20—25 senelik devir içinde karayolu tekniği, projeciliği ve inşaatçılığı büyük değişiklikler gösterdi. Yirmi sene önce Karayolcu etüt - projeci meslektaşlarımız çadırlarda, her türlü mahrumiyet içinde canla başla çalışıyorlardı. Karayollarımızla ilgili bütün projeler idare tarafından yapılırdı. Sonra İstanbul çevre yolları, İzmit — İstanbul Oto yolu projeleri için yabancıları kullanmak, en azından onlardan faydalanmak ihtiyacını hissettik. Demek ki Karayolları gelişimlere ayak uyduramamış.

PROJECI MÜHENDISE ÜSTÜNLÜK TANIMAK GEREK

DEDEOĞLU — Yukarıda Karayollarının personel yönünden kendisini bir türlü ikmal edemediğini ifade ettim. Özellikle bu proje yapan arkadaşları muhafaza etmek yönünden zor olmuştur, o yönden daima çok açık vermiştir. Yukarıda belirttiğim, Teşkilâtta kalma kuralı özellikle proje işleriyle uğraşan yani yol projesi, köprü projesi yapan grubu muhafaza etmek konusunda yürümemiştir. Bunun nedenleri var. Başta gelen neden şu: Projeci her ülkede aranan insan; projeci mühendis sıradan bir mühendise verilmiş olan bilgilerin üstüne çıkmıştır. Onun edindiği proje yapma yeteneği her ülkede geçerlidir; aşağı yukarı beynelmilel bir dili de vardır. Yani çok fazla lisan bilmeniz gerekli değil; o ülkenin kendi insanı olmanız gerekli değil. Şantiyeci mühendis için durum epeyce farklıdır. Bu sebepten ücret seviyesi bakımından bir fark konulmadıkça yetişmiş projecilerin ülkemizde muhafazası zor; dış piyasa cazibesinin tazyikini kaldrmak şarttır. Bunu Karayolları Genel Müdürlüğü yapabilmiş midir? Hiç bir yer yapamadı, Karayolları da yapamadı.

SILIER — Tam tersi iddia edilemez mi? Kadrolarımız yöneticiliğe doğru itildi, fen heyeti müdürü, bölge müdürü, daire müdürü olmak zorunluluğu gerekti, projecilik sıra mühendisliği addedildi; içine kapalı, kitaplarına dönük bu arkadaşlar, belki biraz geçimsiz olan bu arkadaşlar sıra mühendisi addedilerek ezildi, denebilir mi?

DEDEOĞLU — Böyle demek doğru olmaz; o fen heyeti müdürlüklerinin bir kısmı projeciler içinden, örneğin «yol proje fen heyeti müdürü, özel köprüler fen heyeti müdürü» gibi. A

ma dediğim gibi bu fen heyeti müdürleriyle, diğerleri arasında bir fark gözetilmedi. Şimdi üzerine basa basa ifade etmek gerek ki, artık bu fark verilmeli. Gecikmiş olduğumuzu da kabul ediyorum; belki on, on beş sene önce bunu görseydik daha iyi olacaktı.

OTOYOL PROJECILIĞI ÇOK DEĞIŞTI

Otoyol projeciliğinde yabancılara muhtaç oluşumuzda başka sebepler de var. Yol tekniği özellikle otoyollar için, yani yüksek maliyetli karayolu yapımı için çabuk değişiyor ve gelişiyor. Bugün dünyamızda her şey çok çabuk değişiyor, ama bu otoyollarda proje yapma tekniği özellikle çok hızlı gelişiyor. Bildiğiniz gibi kompitur bu projecilik alanına girdi ve bir süre sonra çok şeyin çözümlenmesinde netice verdi. Denebilir ki mühendisliğin diğer dallarında da gelişmeler var; doğrudur ama otoyol alanında kısa süredeki gelişmeler bunlarla kıyaslanamıyacak kadar fazladır. Bu yüzdendir ki otoyol projelerine giden her ülke kendi dışından bu bilgiyi aktarmaya çalışmıştır. Elbetteki bunun değişik tarzları var: Başlangıç hizmetlerini yabancı gruplara yaptırmışlardır veya başlangıçta yabancılarla birlikte yerli elemanlarını istihdam etmişler, onların bir karışımını sağlamışlardır. Ya da kendi elemanlarını yurt dışına gönderip o bilgiyi daha kolayca aktarmaya çalıştılar. Bunların hepsini bir arada, Türkiyede denemeye çalıştık. Elbette istediğimiz noktaya varamadık, ama **vardığımız düzey bana göre, yi**ne de yüz güldürücüdür.

Evvelâ dökümantasyon yapmaya çalıştık; dışardan otoyol projeleri için gerekli bilgilerin aktarılmasına gayret ettik; sadece neşriyat aktarılıyor ve bunların tanımlanmasına, yani bizi ilgilendirme derecesinin tayinine gayret edildi. Görüldü ki, bu yolla bilgi aktarmak çok zor bir şey. Bunun üzerine Istanbul Çevre Yolları için bir Fransız Devlet Mühendislik ve müşavirlik firmasıyla anlaşma yapıldı.

SILIER — Niçin bu firma ve Fransa?

FRANSIZ DEVLET MÜHENDISLIK FIRMASI

DEDEOĞLU — Fransa oluşunda birkaç etken tesirli oldu. Bir kere bizimle çalışan arkadaşların çoğu Fransızca biliyordu. Ikincisi, Fransada otoyol yapımı hayli geç başlamıştır; bu geç başlamayı onlar bir nevi avantaj haline getirmişlerdir. Fransız devlet bürosu bu yollardaki birçok şeyi, örneğin sanat yapılarını, köprüleri v.s. tipleştirmiş bulunuyorlardı. Bu bakımdan sanıyorum Fransayı seçmek isabetli oldu. Devlet Firması oluşu bize ayrıca güven verdi. Çünkü bu konuda acemiydik; uygun özel bir firma seçemiyebilirdik; bir devlet ünitesinin buraya getirilmesi bu riskleri ortadan kaldırıyordu.

Bu firmadan gelen beş proje mühendisinin yanına sekiz on Türk Mühendisi verdik; hep beraber proje yaptılar. Proje yürütücülüğünü paylaştırmakta

IV. BÖLÜM

MALİ HÜKÜMLER

BÜTÇE :

Madde 44. Şube ve Mümessillik bütçeleri de dahil olmak üzere Ora Yönetim Kurulunca hazırlanan ve Oda Genel Kurulunca tasvip edilen bütçelerin tatbik devresi 1. Ocak - 31 Aralık tarihleri arasındadır.

Oda ve Şube Bütçeleri Genel Kurulun tasdikine iktıran eden bütçe talimatı ile tatbik edilir.

Madde 45. Her faaliyet yılının başında Yönetim Kurulu, İcra Komitesi, Başkan veya Başkan Vekili ve Sekreter Üyenin bir defada ödeyebileceği belli bir miktarı geçmemek üzere para sarfı hususundaki selâhiyetlerini belirtir.

Oda bütçesi ve Yönetim Kurulunun prensip kararları dahilindede itâ emirleri Başkan veya Başkan Vekili, Sekreter üye ve Muhasip Üyeden herhangi ikisi tarafından imzalanır ve aynı şekilde Bankadan para çekilir.

Madde 46. Mali devrenin başlangıcı ile senelik Genel Kurulun toplantı tarihleri arasındaki müddet içinde yeni bütçede, geçen yıl bütçesinde derpiş edilmiş olan normal veya zaruret arzeden masraflar dahilinde sarfiyat yapmaya Oda ve Şube Yönetim Kurulları selâhiyetlidir.

ODA GELİRLERİ :

Madde 47. a) Giriş ödentisi: Asıl, Türk asıllı yabancı veya yabancı uyruklu üyelerden Yönetim Kurulunca teklif ve Genel Kurulca kabul edilecek miktarda giriş ödentisi alınır.

b) Üye yıllık aidatı: Yönetim Kurulunun bütçe ile birlikte teklif ve Genel Kurulun kabul edeceği belli bir miktar olup öğretim üyesi ya da, bir yıldan fazla süre ile ve Türkiye normal ödeme baremi ile hizmet gören yabancı uyruklu mühendislerden kendi üyelerimiz gibi yıllık ödenti alınır.

c) Murakıplar seçimi,

d) Oda Danışma Kurulu azaları,

e) Birlik Yönetim Kuruluna aza seçimi, (Oda Genel Kurulunda)

f) Birlik Delegeleri seçimi, (Birlik Genel Kurulu için Yönetim Kurulu azaları tabii olarak delege seçilmiş sayılırlar.)

g) Vukuu halinde hususi komisyonlar seçimi,

Madde 58. Oda ve Şube Genel Kurullarında yapılacak seçimler için her aza kendisi veya muvaffakatını almak şartiyle başka bir azayı namzet gösterebilir.

Madde 59. Her seçimin sonunda tasnif heyeti namzetlerin aldıkları rey sayısını gösteren bir protokol hazırlar ve Başkanlık Divanına verir. Seçim neticesi Başkanlık Divanınca o toplantıda ilân edilir.

YABANCI MÜHENDIS VE MIMARLAR :

Madde 60. Türkiye'de Devlet Daireleriyle resmi ve hususi bilumum müessese ve şahıslara karşı re'sen veya yerli müesseselerle Türkiye'de her türlü İnşaat Mühendisliği ile ilgili bir iş yapacak veya tesis kuracak yabancı Mühendis ve Sermayedarlar bu taahhüdün veya teşebbüsün İnşaat Mühendisliği işlerinde Türk Mühendisleriyle işbirliği yapmağa işletme işlerinde kendi mütehassıs elemanları yanında Türk İnşaat Mühendislerini çalıştırmağa mecburdurlar.

Müessese veya şahısların kullaunacakları veya getirecekleri yabancı İnşaat Mühendislerinin Türkiye'de çalışabilmeleri için bunların miktarını, hüviyetlerini, mezun oldukları okulu, şimdiye kadar yaptıkları işleri, ne müddet ve hangi iş için angaje edildiklerini, Türkiye'de ödenecek ücretleri, dökümanlarla bildirmeleri bunların yalnız o işte çalışacaklarını taahhüt etmeleri şart olup bu hususta Birlik Yönetim Kurulunca alınacak karara esas olmak üzere Oda Yönetim Kurulunca karar alınır.

Çalışma müsadesi verilen iş sahası dışında iş yaptığı tesbit edilen yabancı İnşaat Mühendislerinin muvakkat azalık vasfı kaldırılır.

Hususi kanunlarla tesbit edilmiş belirli iş sahalarında çalışacak veya çalıştırılacak yabancı İnşaat Mühendisleriyle bu yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten evvel mukavele ile bağlanmış bulunan İnşaat Mühendislerinin bu maddenin birinci fıkrası hükümlerine o mukavelenin hitamına kadar uymak mecburiyeti yoktur.

Madde 61. Yabancı müteahhit veya yabancı müesseselerden başkasının yabancı

İnşaat Mühendisi kullanması, Oda Yönetim Kurulu karariyle Birlik Yönetim Kurulunun müsbet mütalâası üzerine Bayındırlık Bakanlığınca karar verilmesine bağlıdır.

Yalnız Devlet Daireleri ile Resmi ve Hususi Müessese ve şahısların istişari vazifelerle getirecekleri elemanlarla teknik tedrisat için getirilecekler bu kayda tabi değildirler. Bunlar da ancak getirdikleri iş mevzuu dahilinde kalarak bunların haricinde mesleki faaliyette bulunamazlar.

Madde 62. 60 ve 61 inci maddeler gereğince gelen yabancı meslek mensupları Türkiye'de bir aydan fazla kaldıkları takdirde Oda'ya müracaatla geçici aza olarak kaydolunurlar ve Türkiye'de kaldıkları müddet zarfında 47 inci maddedeki vecibelerini ifa ederler.

Jüri azası veya müsabık olarak gelen yabancılar ise Türkiye'de bir aydan az kalsalar dahi 47 inci maddenin (7) fıkrasındaki hükümlere tabidirler.

Madde 63. Diploma veya Ruhsatname almak suretiyle Türkiye'de icrayı san'at edebilecek duruma gelmiş olan mühendis ve Mimarlar derhal Oda'ya müracaatla kaydolunmaya ve bir hüviyet cüzdanı almaya mecburdurlar. Oda hüviyet cüzdanı olmayanlar veya azalık vazife ve mükellefiyetlerini yerine getirmediği için cari yıl içinde hüviyet cüzdanı vize edilmemiş olanlar yahut başka inzibatı sebeblerle hüviyet cüzdanı verilmemiş kimseler mesleklerini yapmaktan men edilirler.

Madde 64. Yüksek Mühendis, Yüksek Mimar, Mühendis ve Mimarlar kanunen kendilerine verilmiş olan ünvandan başka herhangi bir ünvan kullanamazlar. Bunları istihdam eden resmi ve hususi müesseseler, kadro ünvanları yanında bu ihtisas ünvanlarını da kullanırlar.

Madde 65. Herhangi bir sebeble meslek çalışmalarını bırakan üye bunu yazılı olarak Oda'ya bildirmek ve Oda hüviyet cüzdanını geri vermek şartıyla Oda üyeliğinden kesin veya geçici olarak ayrılabilir. O tarihte Oda'daki kayıtları silinir ve tahakkuk etmiş borçları kendisinden kanun hükümlerine göre alınır.

Madde 66. Oda'dan çıkan azanın yeniden müracaatı üzerine Oda'ya alınması muamelesi tamamen yeni bir aza kaydı gibi yapılır.

Madde 67. Birlik Yönetim Kuruluna gönderilen delegelerin harcırah ve yevmiyeleri Oda adına Şubeleri tarafından; Oda Genel Kuruluna gönderilen Şube temsilcilerinin harcırah ve yevmiyeleri ise Şubelerince ödenir.

c) Oda ve Şubeler tarafından resmi dairelere veya hususi müessese ve şahıslara yapılan hizmet karşılığı alınan ücretler,

d) Ilgililere lüzumunda verilecek vesikalara karşılık ve Oda Yönetim Kurulunca tesbit edilecek esaslara göre alınacak vesika ücretleri,

e) Para cezaları,

f) Her türlü neşriyat hasılatı,

g) Iştiraklerden mütevellit kârlar,

h) Mesleki musabakalarda derece ve mansiyon kazananlarla Jüriye aza seçilenlerin alacakları paraların % 5'leri,

ı) Her türlü bağış ve yardımlar,

j) Müteferrik gelirler,

Madde 48. Her türlü Oda aidatı ile diğer para cezalarını tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde mensup oldukları Oda'ya ödemiyenler hakkında Icra ve Iflâs kanunu hükümlerine göre takibat yapılır.

Adreslerini değiştiren üyeler yeni adreslerini Oda'ya bildirmedikçe eski adreslerine yapılan tebligat üyeye yapılmış addedilir.

BIRLIK HISSESI :

Madde 49. Her yıl bütçesi giderler cetveline, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne ödenmek üzere «Birlik Hissesi» namiyle bir tahsisat konulması şarttır.

Madde 50. Birlik hissesi, bir evvelki yıl sonundaki aza sayısı ile gelecek bütçe devresinde kaydolması muhtemel aza toplamının Birlik Yönetim Kurulunca gelecek bütçe devresi için kabul edilen hissenin çarpımı ile tesbit edilir ve her ay, ay için-deki tahakkuk üzerinden ertesi ayın 15'ine kadar Birliğe ödenir.

Aylık ödeme miktarı o ay içerisinde mevcut aza sayısı ile aya isabet eden Birlik hissesinin çarpımı ile tahakkuk eder. Işbu tahakkuklarda o ay içerisinde kaydını bir gün dahi muhafaza eden aza, aza adedinde nazarı itibare alınır.

V. BÖLÜM

UMUMİ HÜKÜMLER

SEÇIMLER :

Madde 51. Genel Kurullarda, Yönetim Kurulu, Haysiyet Divanı, Murakıplar Heyeti azaları ile Birlik Yönetim Kurulu, Birlik Murakıplar Heyeti ve Yüksek Haysiyet Divanı azalığı için Oda namzetleri seçimi gizil reyle, diğer seçimler açık reyle yapılır.

Madde 52. Rey pusulalarına en çok asil mecmua kadar isim yazılır, asil ve yedekler aldıkları rey sayısına göre sıralanır. Reylerde eşitlik olursa eşit rey alanlar arasında kur'a çekilir.

Madde 53. Rey pusulaları âzaların isimleri okundukça sıra ile tasnif heyetine teslim edilir ve bu esnada seçim kartlarına o seçime iştirak edildiği işaretlenir.

Madde 54. Oda azası, Oda Yönetim Kurulu, Murakıplar ve Haysiyet Divanı azalıklarından yalnız birine seçilebilir. Bu azalıklara seçilenler madde 6 da zikredilen heyetlerde vazife alabilirler.

Madde 55. Şube ve Oda Yönetim Kurulları, Murakıplar ve Haysiyet Divanı heyetlerinden birisine seçilmiş olanın Birlik Yönetim Kurulu ve Murakıplar Heyeti azalığından birine de seçilmesi caizdir. Yalnız Oda Haysiyet Divanı azası, Yüksek Haysiyet Divanına seçilemez.

Madde 56. Seçim müddeti biten bir aza aynı vazifeye yeniden seçilebilir.

Madde 57. Genel Kurullarda seçim sırası şöyledir:

a) Yönetim Kurul seçimi,

b) Yüksek Haysiyet Divanına katılacak aza ve Oda Haysiyet Divanı seçimi, (Oda Genel Kurulunda)

Madde 68. (XIII. Genel Kurul Değiştirisi — Şubat 1967) Oda XI. Genel Kurulunca onaylanarak 1 Mart 1965 tarihinde yürürlüğe girmiş olan işbu Yönetmeliğin 9 — 10 — 17 — 19 d — 20 a — 27 a — 37 ve 41 a ıncı madde ve fıkraları Oda 12. Genel Kurulunca değiştirilerek ve 41 inci madde ve bir (i) fıkrası eklenerek 1 Mart 967 tarihinde yürürlüğe konmuştur.

T.M.M.O.B.
İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
YÖNETMELİĞİ

I. BÖLÜM

KURUŞ, AZALIK VE GAYE

KURULUŞ :

Madde 1. 7303 sayılı kanunla muaddel 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu ile Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak (yol, köprü, su, demiryolu, liman ve bina inşaatı gibi yeraltı ve yerüstü) sivil ve askeri inşaat mühendislerini teşkilâtı içinde topluyan hükmi şahsiyeti haiz İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI işbu yönetmelik hükümlerine tabidir. Oda'nın merkezi Ankara'dadır.

ASIL AZALIK :

Madde 2. Türkiye Cumhuriyeti tabiyetinde olup da, 3458 sayılı kanun hükümlerine göre Mühendislik mesleğini icraya selâhiyetli bulunan, ihtisas veya iştigal mevzuu İnşaat Mühendisliği olan Mühendis ve Mimarlar, mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmek ve mesleki tedrisat yapabilmek için Oda'ya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler.

MUVAKKAT AZALIK :

Madde 3. Türkiye'de, 6235 ve 7303 sayılı kanun ve buna kanunlara istinaden çıkarılan yönetmelik hükümlerine göre mesleğini icraya müsaade edilen ecnebi te-

YÖNETIM KURULU :

Madde 18. Oda Yönetim Kurulu yedi asil azadan müteşekkil olup ayrıca yedi yedeği vardır.

Madde 19. a) Yönetim Kurulu, seçiminden sonra yapacağı ilk toplantıda aralarından bir Başkan, bir Başkan Vekili, bir Sekreter ve bir Muhasip üye seçmek suretiyle vazife taksimi yapar.

b) Yönetim Kurulu, en az ayda bir defa ve ekseriyetle toplanır, toplantıları Başkan, bulunmadıgı takdirde Başkan Vekili idare eder,

c) Yönetim Kurulu, kararlarını ekseriyetle verir; reylerin eşitliği halinde toplantıya Başkanlık edenin bulunduğu taraf ekseriyette sayılır,

d) (XIII. Genel Kurul Değiştirisi — Şubat 1967)

Yönetim Kurulu üyelerinden birisi her ne sebeple olursa olsun aralıksız üç normal toplantıya veya 4 ay içinde 4 normal toplantıya katılmazsa veya katılmıyacağı belli olursa bu görevinden çekilmiş sayılır ve yerine sıradaki yedek geçer. En erken 15 günde yapılan toplantı normal toplantıdır.

Bir toplantı bir veya daha fazla oturumlar halinde olabilir.

Oturuma katılma normal oturum süresinin yarısından fazlasında bulunma anlamındadır.

e) Yönetim Kurulu azalarının yarısından fazlasının toptan istifası halinde yerleri yedeklerle doldurulmakla beraber ilk toplantıda Yönetim Kurulu vazife taksimi yenilenir.

f) Boşalan Yönetim Kurulu azalığına davet edilecek yedek kalmadığı takdirde Oda Genel Kurulu, Oda Yönetim Kurulu Başkanı veya Başkan Vekili, bunlar yoksa Birlik Yönetim Kurulu tarafından fevkalâde toplantıya çağırılır. Bu toplantıda Yönetim Kurulu azaları tamamen yeniden seçilir.

Yeniden seçilenler ilk senelik Genel Kurul toplantısına kadar vazife görürler.

YÖNETIM KURULU VAZIFE VE SELÂHIYETLERI :

Madde 20. a) (XIII. Genel Kurul Değiştirisi — Şubat 1967)

Oda Yönetim Kurulu kanunlara, yönetmeliklere ve Genel Kurul kararlarına uygun olmak şartı ile Oda'nın politikasına ilişkin kararlar alır ve yürütür. Yöneticilere ve Şubelere gerekli direktifler verir ve çalışmalarını denetler.

b) Oda mensuplarının 6235 ve 7303 sayılı kanun ve bu talimatname hükümleri dahilinde hak ve selâhiyetlerini iyi şekilde kullanmalarına nezaret etmek,

c) Oda'yı Başkan, olmadığı zaman Başkan Vekili veya icab ederse seçecekleri heyetler vasıtasiyle temsil etmek,

ç) Temsil ettiği ihtisas kolunun terakki, teali ve inkişafı hakkında etüdler yapmak veya yaptırmak ve buna ait raporları Genel Kurulun tasvibine sunmak,

d) Oda'ya kayıtlı bütün âzanın mesleki haysiyet, şeref hak ve menfaatlerini koruyacak tedbirleri tesbit ile bu hususta gerekli teşebbüs ve temaslarda bulunmak,

e) Temsil ettiği ihtisas kolunun çalışma sahası ile ilgili diğer meslek teşekkülleri ile işbirliği ederek mensuplarının hak ve selâhiyetlerini korumak ve gerekirse bunu temin için lüzumlu talimatnameleri hazırlıyarak sırasiyle Oda ve Birlik Genel Kurullarının tasdikine sunmak,

f) Resmi işlerde, talep halinde hususi işlerde ehlivukufluk, hakemlik, jüri azalığı ve müşavirlik gibi vazifelere tayin yapmak üzere mensupları arasından namzetler teklif etmek,

g) Mensuplarının gerek resmi dairelerle ve gerek diğer müessese ve şahıslarla olan bilcümle mesleki münasebetlerinde müştereken uyulacak hukuki esasları hazırlamak, bunlara uymayı temin ve tatbikatını murakabe etmek, mesleki hizmetler karşılığı asgari ücretleri tesbit ile bunların tatbikini sağlamak,

h) Oda Genel Kuruluna sunmak üzere yıllık çalışma raporunu ve bilânçoyu, yeni yıl gelir ve gider bütçelerini hazırlamak, muvakkat ve daimi ücretliler kadrolarını tesbit ile bunları Murakıplar raporu ile birlikte Oda azası sayısına yetecek kadar teksir etmek ve yedinci maddede belirtilen günden 15 gün evvel bütün azaya göndermek,

ı) Oda Genel Kurulunun toplantı yerini, saatini, gündemini yedinci maddede belirtilen tarihten 15 gün evvel azaya bildirmek, ayrıca biri Oda Merkezinde olan iki günlük gazete ile ilân etmek ve toplantı için gerekli formaliteleri tamamlamak,

j) Lüzumu halinde Oda Genel Kurulunu fevkalâde toplantıya çağırmak,

k) Oda ile Birlik arasında irtibat ve işbirliği sağlamak üzere temas ve muhabere etmek,

l) Oda Haysiyet Divanını lüzumu halinde müsbet delillere dayanmak üzere re'sen veya vaki müracaat üzerine en geç 60 gün içinde toplantıya çağırmak, (ancak şikâyetçinin ibraz ettiği delillerin kifayetsizliğine karar verildiği takdirde şikâyet Hay-

ikâmet masraflarını ve gördüğü işlere karşılık Yönetim Kurulunun tensip edeceği miktarda harcırah ve tahsisat alırlar.

ŞUBE BÜTÇE VE GIDERLERI :

Madde 43. Şubeler Oda Bütçesinde Şube için kab uledilen tahsisatla mukayyet olmak üzere bütçeleri dahilinde masraflarını karşılarlar. Oda adına yapılan tahsilât ile Şube masrafları her ay cetvellerle Oda Merkezine bildirilir.

Oda ve Şubelerin malî münasebetleri ayrıca tanzim edilecek «Umumi Muhasebe ve Bütçe Talimatnamesi» nde gösterilir.

baalı Mühendis ve Mimarlardan, ihtisas veya iştigal mevzuu İnşaat Mühendisliği olanların Oda'ya kaydolmaları ve müsaade hitamına kadar âzâlık vasfını muhafaza etmeleri şarttır.

ODA'NIN GAYELERİ :

Madde 4. Memleket kalkınmasında ve her türlü Bayındırlık ve İmar hareketlerinde millî gücün rasyonel bir surette kullanılmasına hizmet etmek, İnşaat Mühendislerinin şeref ve haysiyetini, meslek menfaatlerini ve selâhiyetlerini korumak emeklerinin lâyıkiyle değerlendirilmesini temin etmek, İnşaat Mühendisliğinin terakkisi hususunda gereken her türlü tedbirleri almak ve ezcümle aşağıdaki gayelerin tahakkukuna çalışmak,

a) İnşaat Mühendisliği sahasındaki yeniliklerin memleket çapında yurda yayılmasına hizmet etmek üzere dış memleketlerdeki meslek teşekkülleriyle temas temin etmek ve icabında işbirliği yapmak, meslekdaşların başlangıçtaki staj devresinden itibaren bilgi ve tecrübelerini arttırma çarelerini aramak,

b) İnşaat Mühendisliği öğretiminin memleket ihtiyacına, ileri memleketlerdeki seviyeye ve gelişmeye göre organize edilmesinin sağlanması için, Vekâlet ve Müesseseler ile işbirliği yapmak,

c) İnşaat Mühendislerinin okul ve üniversite tahsillerini müteakip staj ve yetiştirme devrelerini muayyen usul ve kaidelere bağlamak,

ç) Çeşitli inşaat kollarına ait şartname ve nizamnamelerin hazırlanması, inşaat malzeme ve techizatının normalizasyonu için ihtisas komisyonları kurmak ve bu hususta standardizasyon, enstitü ve diğer ilgili devlet teşkilâtı, ilmî ve teknik müessese ve teşekküllerle işbirliği yapmak, hazırlanan şartname ve nizamname ve normların tatbikini sağlamak, inşaat malzemesi fabrikalarının kurulmasını teşvik ve himaye etmek.

d) Yapı tipleri ile inşaat sistemlerinin, muhitin şartlarına intibak etmesini, teknik kaide ve normlara uygunluğunu sağlamak üzere teklifler yapmak, icabında bu maksada selâmetle erişmek için gerekli etüdleri yaptırmak,

e) İnşaat ihaleleri hususunda kanunların realitelere uygun olarak tadili ve bu konuda yeniden yapılacak kanunlarla ihale şartnameleri, mukavele tiplerinin memleket ihtiyaçlarını süratle karşılayacak bir karekterde olmasını sağlamıya çalışmak.

f) Oda'nın faaliyeti ile alâkalı ilmî ve meslekî teşekküllerin, araştırma enstitüsü ve inceleme kurumları ile tecrübe laboratuvarlarının kurulmasını teşvik ve kurulanları himaye etmek.

g) Memlekette yapılan ve inşaat tekniği ve memleket bakımından ehemmiyetli

c) Oda Yönetim Kurulunun üçte iki ekseriyetle alacağı karar ile,

Madde 16. Fevkalâde Genel Kurul toplantısı da senelik Genel Kurul toplantısı gibi yapılır. Fakat sadece toplantıya sebep olan mevzu üzerinde görüşüp karar alınır.

Madde 17. Oda Genel Kurulunun vazife ve selâhiyetleri:

Oda Genel Kurulunun başlıca vazife ve selâhiyetleri şunlardır:

a) Birlik maksat ve gayelerinden yalnız Oda'yı ilgilendiren hususlarda kararlar almak,

b) Odanın inkişafı için gerekli faaliyet sahaları ve esasları tayin etmek,

c) Yönetim Kurulunun raporlarını incelemek, haklarında karar almak ve gelecek yıl çalışmaları için Yönetim Kuruluna direktifler vermek,

d) Yönetim Kurulunun getireceği yeni yıl gelir ve gider bütçelerini, muvakkat veya daimi ücretliler kadrolarını tetkik ile tadilen veya aynen tasdik etmek,

a) (XIII. Genel Kurul Değiştirisi — Şubat 1967)

Yönetim Kurulu ve Haysiyet Divanı üyelerinin huzur haklarını ve Denetçilere verilecek yıllık ücretleri Genel Sekreteri bulunmayan Şubelerin Sekreter üyelerine, huzur haklarından ayrı olarak verilecek aylık ücretleri tesbit etmek.

f) Oda işlerinin yürütülmesi ve kanunun Odalara verdiği vazife ve selâhiyetlerin kullanuılması için, Birlik Genel Kurulunun tasdikine sunmak üzere, Oda Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak yönetmelikleri tetkik ve tasdik etmek,

g) Oda Yönetim Kurulu, Oda Haysiyet Divanı ve Murakıplar Heyeti asıl ve yedek azalarını ve Birlik Yönetim Kurulu için 3, Birlik Murakıplar Heyeti için 2 ve lüzumu halinde Yüksek Haysiyet Divanı için 1 namzet seçmek,

h) Oda'nın keyıtlı azanın %5'i nisbetinde ve 10 kişiden az 100 kişiden çok olmamak üzere Birlik Kuruluna gidecek asıl ve aynı sayıda yedek delegeleri bir sene müddetle seçmek (kesirler tam olarak alınır.)

ı) Oda'nın iktisap edeceği gayrimenkuller hakkında karar almak.

i) Lüzumuna göre Şube ve Mümessillikler kurmak ve bunların merkezlerini tesbit etmek,

j) Sayılarının azlığı dolayısiyle Oda'ya girmiş olanların sayılarının yeter miktara varması halinde Oda'dan ayrılmaları hususunda karar almak,

k) Gelecek yıllık Genel Kurul toplantısının yerini tâyin etmek,

siyet Divanına aksettirilmez) Şikâyetçi dilediği takdirde Oda Genel Kuruluna başvurabilir.

m) Haysiyet Divanınca alınan kararların tasdikine muhtaç olanlarını Yüksek Haysiyet Divanına verilmek üzere Birlik Yönetim Kuruluna yollamak,

n) Meslek realitelerini âzaya duyurmaya ve keza teorik ve pratik sahada meslekdaşların istifadesine hizmet etmeye yarayan neşriyatı yapmak veyahut resmî müesseselerce yapılması için teşebbüse girişmek.

o) Birlik Genel Kuruluna seçilen Oda delegeleri ile Birlik Yönetim Kurulu, Yüksek Haysiyet Divanı ve Murakıplar namzetlerinin listesini Birlik Yönetim Kuruluna vaktinde yollamak,

ö) İhtisas komite ve komisyonlarını, Yardımcı Organlar Yönetmeliği hükümlerine göre teşkil etmek ve azalarını seçmek, program ve çalışma mevzularını tesbit etmek,

p) İşbu Yönetmeliğin 4 üncü maddesindeki yazılı gayeleri Oda Genel Kurulunun direktiflerine göre tahakkuk ettirmek,

r) Merkez Şubesi için % 2 nisbetinde Oda Genel Kuruluna katılacak Şube temsilcilerini seçmek, (Yönetim Kurulu, Haysiyet Divanı ve Murakıplar Heyeti azaları tabii temsilcilerdir.)

İCRA KOMİTESİ, BAŞKAN, BAŞKAN VEKİLİ, SEKRETER ÜYE,
MUHASİP ÜYE'NİN VAZİFE VE SELÂHİYETLERİ :

Madde 21. A) İcra Komitesinin vazife ve selâhiyetleri:

İcra Komitesi Başkan veya Başkan Vekili ile Sekreter üye ve Muhasip üyeden teşekkül eden üç kişilik bir heyettir. İcra Komitesi, Yönetim Kurulunun kararları dairesinde ve onun toplanmadığı zamanlar Yönetim Kurulu adına icrayı yetkiye haiz olarak Oda işlerini yürütmekle vazifelidir. İcra Komitesinin vazife ve selâhiyetleri her faaliyet yılının başlangıcında Yönetim Kurulu tarafından tesbit ve tayin edilir.

İcra Komitesi, gerektiği zamanlar toplanarak Yönetim Kurulunun verdiği yetkiler içerisinde kararlar alır. Toplantı nisabı üçtür, toplantıya katılmıyan yerine Yönetim Kurulundan bir üye çağırılır.

B) Başkan ve Başkan Vekilinin görev ve yetkileri:

a) Oda'yı Başkan, o bulunmadığı takdirde Başkan Vekili temsil eder,

Kanunlar, Yönetmelikler, Oda ve Şube Genel Kurul kararlarına ve Oda politikasına uygun olmak şartıyla Şube bölgesine ilişkin kararlar alır, yürütür ve Oda Yönetim Kurulunun vereceği görevleri yapar. Şube Yönetim Kurulu kararları Oda Yönetim Kurulu kararlarına aykırı olamaz. Çelişme halinde Oda Yönetim Kurulu kararları esas alınır. Görüş ayrılığında direnme olursa konu Danışma Kurulunda görüşülerek çözümlenir. Bu da olumlu sonuç vermezse son karar Oda Genel Kurulunca alınır.

b) Oda mensuplarının, Odalar Birliği Talimatnamesi ve Oda Talimatnamesi hükümleri dahilinde hak ve selâhiyetlerini iyi şekilde kullanmalarına nezaret etmek,

c) Şubeyi, Başkan, o bulunmadığı zaman Sekreter üye veya icabında seçecekleri heyetler vasıtasiyle temsil etmek,

d) Kanun ve Talimatnameler hükümleri dahilinde Şubeye kayıtlı bulunan azanın mesleki haysiyet, şeref, hak ve menfaatlerini koruyacak tedbirleri almak ve bu hususta Oda Yönetim Kurulunun tasvibi ile gerekli teşebbüsler ve temaslarda bulunmak ,

e) Resmi ve talep halinde hususi işlerde ehlivukuf, hakemlik, müşavirlik gibi vazifelere tayin yapılmak üzere mensupları arasından namzetler teklif etmek,

f) Oda'nın bilumum talimatnamelerinin tatbikini temin etmek,

g) Oda'nın Şube hudutları dahilinde sahip olduğu gayrimenkulleri. Oda namına idare etmek,

h) Oda Haysiyet Divanı ile alâkalı işleri, Oda Yönetim Kuruluna zamanında intikal ettirmek,

i) (XIII. Genel Kurul Değiştirisi — Şubat 1967)

Şube Yönetim Kurulu; Seçim devresinde en az bir defa olmak üzere arasından seçeceği bir üye veya Kurul marifetiyle Şubeye bağlı alt kademe teşkilâtını kontrol ve ziyaret ettirmek.

MÜMESSİLLİKLER :

Madde 42. Oda Yönetim Kurulu Şube mıntıkaları dışında, Şube Yönetim Kurulları ise bölgelerinde daimi veya muvakkat mümessillikler kurabilirler. Bunlar bağlı oldukları yönetim kurullarında olacakları talimat dahilinde vazife görürler. Lüzum görüldüğü takdirde mümessiller Yönetim Kurulu toplantılarına müşavir ve müşahit olarak veya izahat vermek üzere iştirak ettirilebilirler. Mümessiller gidip gelme ve

Madde 33. Oda Genel Kurul toplantılarına Şubeye kayıtlı üye sayısının % 2'si oranında Şube temsilcileri seçimi. (Yönetim Kurulu üyeleri tabii temsilcilerdir.)

NOT: Genel Kurul toplantısına katılan Şube temsilcilerine, kurallarına göre yolluk verilir.

Madde 34. Şube Genel Kurulunda bulunarak, müzakerelere iştirak etmek, rey kullanmak için Oda hüviyet cüzdanını taşımak ve o Şubeye kayıtlı olmak şarttır.

Madde 35. Şube Genel Kurul kararlarını mevcudun ekseriyeti ile alır. Eğer reylerde eşitlik olursa Başkanın tarafı ekseriyette sayılır.

Madde 36. Genel Kurul müzakereleri Başkanlık Divanı tarafından tutulan bir zabıtla tesbit edilerek rey pusulaları ile birlikte saklanmak üzere Şube Yönetim Kuruluna verilir. Ve bir sureti Oda'ya gönderilir.

ŞUBE YONETIM KURULU :

Madde 37. Şube Yönetim Kurulu beş ilâ yedi asil azadan müteşekkil olup ayrıca asli aza adedi kadar de yedeği vardır. Şube Yönetim Kurulları seçimden sonra yapacağı ilk toplantıda kendi gizli reyle seçmek suretiyle vazife taksimi yaparlar ve Oda Genel Kurul toplantısını müteakip onbeş gün içinde tanzim edecekleri faaliyet programlarını Oda Yönetim Kuruluna tasdik ettirirler.

Madde 38. Yönetim Kurulu en az ayda bir defa ve ekseriyetle toplanır. Toplantıları Başkan o bulunmadığı takdirde Sekreter üye idare eder. Yönetim Kurulu kararlarını ekseriyetle alır. Reylerde eşitlik halinde Başkan tarafı ekseriyette kalır.

Madde 39. Ne sebeple olursa olsun iki ay müddetle devamlı olarak toplantılara gelmiyen veya gelemiyecek olan Yönetim Kurulu üyesi çekilmiş sayılır ve yerine sıradaki yedek üye geçer.

Madde 40. Yönetim Kurulu azalarının yarısından fazlasının toptan istifası halinde yerleri yedeklerle doldurulmakla beraber ilk toplantıda Yönetim Kurulu vazife taksimi yenilenir.

ŞUBE YONETIM KURULUNUN VAZIFE VE SELÂHIYETLERI :

Madde 41. Şube Yönetim Kurulunun başlıca vazife ve selâhiyetleri:

a) (XIII. Genel Kurul Değiştirisi — Şubat 1967)

vekâlet ve müesseselerle devamlı temas temin ederek takip etmek, teknik raporlarını incelemek, istatistiğe ve tecrübelere ait hususlar için teknik raporlar ve münakaşalar tertip etmek,

h) İnşaat malzemesinin temin ve tevziini organize eden müesseselerle işbirliği yapmak, icabında tavsiyelerde bulunmak ve günün icaplarına göre, malzeme fiatlarını ve işçi ücretlerini tesbit etmek ve rayiç bültenleri neşretmek ve kullanılmalarını sağlamak.

i) İnşaatta işçilik kalitesinin yükselmesi için gerekli tedbirlerin alınması hususunda ilgililerle işbirliği yapmak, iş ve sigorta kanunlarının günün icaplarına göre tatbik ve tadili ile alâkadar olmak,

j) Serbest meslek faaliyeti yapan Mühendislik Bürolarının kurulmasını teşvik ve kurulanların himayesini temin etmek ve bunların çalışma, sistem ve usullerine ait yönetmelikleri hazırlamak ve yürürlüğünü temin ve kontrol etmek,

k) İnşaat teahhütlerine ait alarak verilecek ehliyet vesikalarında, âzanın, mühendislik mesleğindeki ehliyet ve tecrübelerini koruyacak nizamların tesbitinde önayak olmak ve resmî makamlar nezdinde teşebbüse girişmek,

l) İnşaat Müteahhitlerinin mukavele ve şartnamelerde yazılı olan teknik teşkilâtı tam olarak kurmalarını temin etmek ve bu hususu icabında kontrol etmek,

m) Serbest çalışan inşaat mühendislerinin sermaye bulmak hususundaki teşebbüslerine müzaharet etmek,

n) İnşaat Mühendislerinin meslekî faaliyetleri ve selâhiyetlerini kullanmaları dolayısiyle maruz kalacakları her türlü haksızlık, şeref ve haysiyetlerini kıran muamelelere karşı bütün teşebbüsleri yapmak ve meslekî tesanüdü kuvvetlendirmek,

o) Meslekdaşların meslekî, faaliyetlerinde ihtisaslarının icap ettirdiği selâhiyetlerini lâyıkiyle kullanabilmeleri için, resmî ve hususi teşekküller nezdinde teşebbüsler yapmak ve icabı halinde bu teşekküllere işbirliği sağlamak,

ö) Meslekdaşlar arasında metodik bir yardımlaşma sistemi kurmak ve meslekî sigorta teşkilini organize etmek,

p) Her türlü meslekî neşriyat yapmak,

r) İnşaat Mühendislerinin san'atlarını icrası sırasında her türlü meslekî usûl, kaide ve kanunlara riayet edip etmediklerini kontrol etmek ve kanunlar çerçevesinde meslek displinini muhafaza etmek, İnşaat Mühendisliğinin tarakkisi ve memleket menfaatlerine hizmet etmesi şartlarına aykırı hareket edenler ile meslekî şerefi rencide edenleri takip ve zararsız hale getirmek,

s) Memleket kalkınması ve müşterek meslekî faaliyetlerin icrasında muhtelif

rastlamayan günlerde olmak üzere Şubat'ın sonuncu Cuma günü başlar. Bu günler resmi tatile rastlarsa Yönetim Kurulunca toplantı günü tesbit edilir ve iki ay önce biri Ankara'da öbürü İstanbul'da olmak üzere iki gazetede yayınlanır.

Madde 8. Toplantı Yönetim Kurulundan Başkan veya bir üye tarafından katılan üye sayısına bakmaksığın açılır. Toplantıyı yönetecek bir Başkan, İki Başkan Vekili ve dört Sekreter'den kurulan Başkanlık Divanı (Genel Kurulca başka türlü bir karar alınmazsa) açık oyla seçilir.

Madde 9. (XIII. Genel Kurul Değiştirisi — Şubat 1967) Genel Kurul müzakereleri, Oda Yönetim Kurulunca hazırlanıp toplantıdan en az 15 gün evvel iki veya daha fazla gazete ile yurdun muhtelif yerlerinde yapılacak ilândaki gündem dahilinde yapılır.

Madde 10 (XIII. Genel Kurul Değiştirisi — Şubat 1967) Genel Kurul gündeminde. Oda Yönetim Kurulu, Oda Haysiyet Divanı, Oda Denetçiler Kurulu üyelerinin ve yedeklerinin ve Birlik Yönetim Kurulu, Birlik Denetçiler Kurulu ve Yüksek Haysiyet Divanı üye ve adaylarının seçimleri ve seçim oylarını ayırmak üzere en az üç kişilik bir kurul ve gereği kadar ihtisas komisyonlarının teşkili ile Birlik Genel Kuruluna katılacak delegelerin tesbiti maddelerinin yer alması şarttır.

Madde 11. Oda Genel Kurulunda bulunmak, müzakerelere iştirak etmek ve rey kullanmak için Oda hüviyet cüzdanını taşımak ve rey kullanırken bu cüzdanı tasnif heyetine göstermek şarttır.

Madde 12. Genel Kurul kararlarını ekseriyetle alır. Reylerde eşitlik olursa, Başkan tarafı ekseriyette sayılır. Yalnız Oda Talimatnamesindeki değişiklik teklifleri için müzakereye iştirak edenlerin üçte ikisinin müsbet kararı lâzımdır.

Madde 13. Genel Kurulun müzakere ve kararları bir zabıtla tesbit edilerek Başkan, Başkan Vekilleri ve Sekreterler tarafından imzalanıp dosyasında saklanmak üzere Oda Yönetim Kuruluna verilir.

Madde 14. Mevzuulara göre ayrı ayrı zarflara konup Tasnif Heyeti Başkanı tarafından Yönetim Kuruluna tesleim edilen rey pusulalarının müteakip senelik Genel Kurul toplantısına kadar saklanması mecburidir.

FEVKALÂDE GENEL KURUL TOPLANTISI:

Madde 15 Fevkalâde Genel Kurul aşağıdaki hallerde Oda Yönetim Kurulu tarafından toplantıya çağırılır:

a) Oda'ya kayıtlı aza adedinin beşte birinin aynı mevzu için Oda Yönetim Kuruluna yazılı müracaatı ile,

b) Murakıpların Oda hesap işleri ile ilgili olarak görecekleri lüzum üzerine ve ittifakla alacakları karar ile,

b) Oda'nın dış teşkilâtla olan muhaberatını Başkan, o bulunmazsa Başkan Vekili tedvir eder,

c) Oda Yönetim Kurulu icdimalarına Başkan, o bulunmadığı takdirde Başkan Vekili Başkanlık eder,

d) a ve b fıkralarındaki yetki ve görevlerden uygun gördüklerini Genel Sekretere devredebilirler,

C) Sekreter üyenin görev ve yetkileri:

a) Başkan ve ikinci Başkanın bulunmadığı zamanlar Oda'yı temsil etmek ve Yönetim Kurulu toplantılarını yönetmek,

b) Yönetim Kurulunun sözcülüğünü yapmak,

c) Genel Sekreterin bulunmadığı hallerde onun görevlerini yapmak,

Ç) Muhaip Üyenin Görev ve Yetkileri:

a) Muhasebe Servisinin bütün muamelâtını kontrol etmek,

b) Muhasebe Yönetmeliğine göre lüzumlu evrakı imzalamak,

ODA HAYSIYET DIVANI :

Madde 22. Haysiyet Divanı, Oda Genel Kurulunca iki sene müddetle seçilen beş azadan müteşekkil olup ayrıca beşte yedeği vardır.

Madde 23. Haysiyet Divanı, kendisine bir veya bir kaç mevzuun havale ve tevdi için Oda Yönetim Kurulunca vaki davet üzerine yapacağı ilk toplantıda, o işleri intaç edinceye kadar vazife görmek üzere, aralarından birini Başkan seçer.

HAYSIYET DIVANININ GOREV VE YETKILERI :

Madde 24. Oda Haysiyet Divanının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Oda Yönetim Kurulunun, gerek bir müracaat üzerine ve gerek doğrudan doğruya ilettiği konular üzerinde kararlar almak,

b) Yüksek Haysiyet Divanınca bozulan Haysiyet Divanı kararlarını yeniden görüşüp kararlara bağlamak,

Madde 25. Haysiyet Divanı 6235-7303 sayılı kanunun ilgili maddeleri ve «Haysiyet Divanı Yönetmeliği» hükümlerine göre çalışır.

ihtisastaki Mühendis ve Mimar Oda ve teşekkülleri ile işbirliği yapmak ve kararlar almak,

t) Meslek mensuplarının zaman ve emeklerinin kıymetlendirilmesi ve refah seviyelerinin arttırılması hususunda gerekli teşebbüsleri yapmak,

u) İnşaat Mühendisliğinin muhtelif branşlarında öğretim yapan müesseselerle temas ederek memleketteki iş hacmi dikkate alınarak mühendis ihtiyacını karşılayacak tedbirleri araştırmak, yüksek tahsil yapma imkânını kazanmış gençleri Mühendis olmağa teşvik ve bu suretle istikbale matuf teknik kadroyu temin edici teşebbüslerde bulunmak,

v) Mühendislik mesleki ile alâkalı yardımcı teknik eleman kadrosunu tertip, tanzim ve teminini sağlamak husundaki tedbirleri alâkalı makam ve müesseselere tavsiye etmek,

y) İnşaata müteallik mevcuatla ilgilenmek,

z) Memleketimizde Türk Mühendisleri tarafından yapılabilecek bilumum Mühendislik hizmetleri ve inşaat işlerinde yabancı mühendis ve inşaat firmalarının çalıştırılmamasını temin etmek,

II. BÖLÜM

ODA ORGANLARI, VAZİFE VE SELÂHİYETLERİ

İDARİ ORGANLAR :

Madde 5. Odanın İdari organları şunlardır:

a) Oda Genel Kurulu

b) Oda Yönetim Kurulu

c) Oda Haysiyet Divanı

YARDIMCI ORGANLAR :

Madde 6. Oda'nın yardımcı organları şunlardır:

a) Oda Danışma Kurulu

b) Oda İhtisas Komiteleri (Bina, Yol, Demiryolu, Köprü, Su, Liman, Hava Meydanları, Temel ve Zemin Mekâniği İlh. İnşaatı)

c) Muvakkat Müşavere Heyetleri

d) Daimi Encümenler (Yayın Komitesi gibi...)

e) Genel Sekreterlik

Ayrıca bu muhtelif komite azalarının dahil bulundukları karma komisyon teşkil edilebilir.

Oda Yardımcı Organları, Oda Yönetim Kurulunun hazırlayıp Genel Kurul'un tasdikinden geçen Yardımcı Organlar Yönetmeliği hükümlerine göre kurulur ve çalışırlar.

GENEL KURUL

Madde 7. Oda Genel Kurulu Oda'ya yazılı asıl üyelerden kurulur, yıllık toplantı bir önceki toplantıda kararlaştırılan şehirde yapılır. Toplantı Şubat'ın resmi tatile

MURAKIPLAR HEYETİ :

Madde 26. Oda Denetçiler Kurulu, Oda Genel Kurulunca seçilen üç azadan müteşekkil olup ayrıca üç de yedeği vardır. Üç ayda bir yapılacak murakabede herhangi bir mazeretle bulunmayan asil aza yerine sıra ile yedekler davet edilir.

Bu yedekler üç ayda bir yapılacak murakabe neticeleninceye kadar asli aza gibi vazife görürler.

ODA MURAKIPLAR HEYETİNİN VAZİFE VE SELÂHİYETLERİ :

Madde 27. Oda Murakıplar Heyetinin vazife ve selâhiyetleri şunlardır:

a) (XIII. Genel Kurul Değiştirisi — Şubat 1967) Oda'nın merkez hesaplarını ve buna ilişkin işlemlerini en az üç ayda bir, şubelerin ve proje vizesinden yıllık geliri 10.000.— liranın üstünde olan mümessilliklerin hesaplarını en az yılda bir denetler.

b) Oda'nın hesap işleri ile, Yönetim Kurulunun hazırladığı bilânço, yeni yıl bütçesi ve personel kadroları hakkındaki raporunu Oda Genel Kuruluna arz edilmek üzere hazırlamak,

c) Katî lüzum ve zaruret halinde ittifakla verecekleri karara istinaden Oda Genel Kurulunun fevkalâde toplantıya çağırılmasını Yönetim Kurulundan istemek,

III. BÖLÜM

ŞUBE VE MÜMESSİLİKLER

ŞUBELER :

Madde 28. Bir Bölgede faaliyet gösteren İnşaat Mühendislerinin mesleki çalışmaları bakımından lüzumlu görüldüğü takdirde, Yönetim Kurulunun teklifi ve Oda Genel Kurulunun kararı ile bölge esasına göre Şubeler açılabilir.

Madde 29. 6235 — 7303 sayılı kanunlar gereğince Oda'ya girmek mecburiyetinde olan Mühendis ve Mimarlar, girecekleri Şubeyi seçmekte serbesttirler.

Şube değiştirmek isteyen ve arzularını bağlı bulundukları Şubeye bildirmekle iktifa ederler. Gerekli muameleyi Oda tamamlar.

ŞUBE ORGANLARI :

Madde 30. Şube İdari Organları şunlardır:

a) Şube Genel Kurulu

z

b) Şube Yönetim Kurulu

ŞUBE GENEL KURULU :

Madde 31. Şube normal Genel Kurulu, her yıl Ocak ayının birinci Cumartesi günü Şubeye kayıtlı azaların toplantıda hazır bulunanları ile çalışmaya başlar.

Madde 32. Genel Kurul müzakereleri, Şube Yönetim Kurulu tarafından hazırlanacak ve toplantıdan en az 10 gün evvel ilân edilecek gündem maddeleri dahilinde yapılır.

röportajlar, anılar, oturumlar

güçlük vardı; hangisi yürütücü olacaktı? Bu işte bizim bu büronun başına koyduğumuz arkadaş (Hamit Ünver) çok yetenekliydi, bu yüzden inisiyatif biraz da onda kaldı. Fransızlar, idari hizmetlere hiç karışmadan Fransa'da uygulanmş olan proje esaslarını bize aktarmakta çalıştılar.

YETİŞEN VE DAĞILAN PROJE GRUBU

İkinci gayretimiz arkadaşlarımızın yurt dışına gönderilmesi oldu. Ne yazık ki bunlar 6-9 aylık sürelerle gidiş oldu. Birinci Bölgeden dört arkadaş Almanya ve İtalya'ya gidebildi. dendiler. Bunlardan uzun sürey le yurt dışına gönderilen sanırım olmadı. Bir aylık gidişleri var. Bugün onlardan galiba iki kişi Bölgede çalışmalarına devam ediyor. Bizimkilerin durumunu söyledim. Gidenin yerine gençleri alıyoruz. Yeni gelen arkadaşlarımız da çok iyi niyetli, hepsi kendi işlerine dört elle sarılıp, o işte başarılı olmak istiyorlar. Ama bütün iyi niyetlerine rağmen yetişkin hale geldikleri zaman kalacakları çok şüpheli.

Fransa 1960 dan önceki yıllarda otoyollar yapmaya karar verince, seçilmiş, iyi vasıflı mühendislerini dış ülkelere gönderdiler, bir defa değil birkaç

— İzmit arasının projelendirilmesi için bir İtalyan proje firması kullandık. Gebze — İzmit arasındaki 40 kilometreyi avan proje olarak hazırlatmış durumdayız.

Bu çalışmalardan da bilgi aktarması vesilesi olarak faydalanmak istiyorduk. Daha doğru bir ifadeyle bilgi aktarması ted birlerinden biri de yabancı bir firmayla proje hazırlatırken onlarla birlikte çalışmaktı. Bu üç sene süresinde şöyle bir yol takip ettik. Birincisi, yol projesi için yapılacak bütün arazi ölçme işlerini harita alma işlerini idaremiz elemanları yaptı. İkincisi arazinin firmanın gösterdiği şekilde, jeolojik ve jeofizik açıdan değerlendirilmesi yine idarece yapıldı. Yani nerede mekanik, nerede sismik sondaj yapılacak, nerelerde elle numune alınacak, laboratuvar testleri yapılacak; bütün bunları biz yaptık, sonuçları firmaya verdik. Firmayla çalışırken jeolojik etüdün önemini kavradık, daha geniş ve derin etüdü gördük. Trafik analizlerini de biz yaptık, firmaya verdik. Proje belli seviyelere gelince en az altı yedi kere tartıştık.

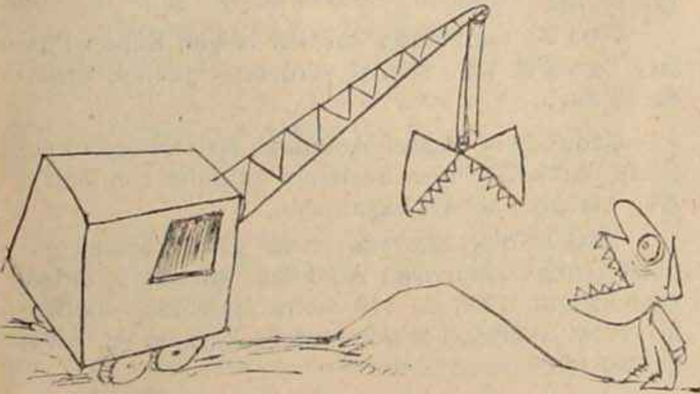
SİLİER — Projenin kendi

«Proje yapan arkadaşları muhafaza etmek zor olmaktadır Çünkü projeci, her ülkede aranan insandır. Edindiği proje yapma yeteneği her ülkede geçerlidir. Aşağı yukarı beynelmilel bir dili vardır. Yani fazla lisan bilmesi gerekli değil. Bu yüzden, dışarda daha yüksek ücretler alıyorlar. Serbest sektörde yüksek ücretli iş buluyorlar. Son zamanlarda 2 arkadaşımız Almanya'ya, bir arkadaşımız Fransa'ya, bir arkadaşımızda Suudi Arabistan'a gitti. Suudi Arabistan'a giden arkadaşımız burada aldığının 8 katından fazla alacak..»

Gönderilen arkadaşlarımız çok iyi niyetli ve hevesli gittiler ve başarıyla döndüler. Birinci bölgede bir ara sayısı dokuz kişiye varan çok iyi vasıflı Türk proje grubu vardı. Bunlardan bir kısmı askere gitti, bir kısmı serbest sektörde daha yük-

sefer, birkaç grup... Bunlar uzun süre oralarda otoyol konusunda proje ve yapım işini incelemiş, notlarıyla dönmüşlerdir Fransa'ya... Ama artık Fransada'dırlar. Bütün milletler bilgi aktarması yapıyor; ama biz bunu düzene sokamıyoruz.

sek ücretli iş buldu. Bunlardan üç kişi de yurt dışına gitti, ikisi Almanya'da birisi Fransa'da; bu arkadaşlarımızın her biri kendi konusunda çok yetişkin bir hale gelmişlerdi. Son aylarda bir kişi de Suudi Arabistan'a gitti, burada aldığı ücretin 8 katından daha fazla ücret alacak.

SİLİER — Elinizde ne kaldı; 17. Bölgede durum nedir?

DEDEOĞLU — Fransızlarla çalışan 8-10 arkadaş 17. Bölge

İTALYAN FİRMASIYLA ORTAK ÇALIŞMA

SİLİER — İstanbul — İzmit otoyolunun projeleri nasıl yapıldı?

DEDEOĞLU — Türkiyede otoyol yapımı ihtiyacı ortaya çıkınca, yapılan ilk incelemeler bunun Edirne — İstanbul — İzmit — Ankara — İskenderun aksi üzerinde olması gerektiğini gösterdi. Gazetelerce ölüm yolu olarak adlandırılan İstanbul

KİM NE DİYOR?

memleketlerinkinden daha «şişirme» yapılma ihtimali yok mu?

DEDEOĞLU — Kanaatimizce firmanın karşısındaki idare iyi muhatap oluyorsa, onlara istediği doneleri zamanında veriyor

sa bu ihtimal varit değil. Biz iyi muhatap olduğumuz inancındayız. Bu proje firmalarında genel likle kalıplaşmış proje teknikleri var. Bu tekniklerde her sene yenilemeler, ilâveler oluyor ama, belli düzeyde iş yapmaya alışmış geniş kadrosu var. Genellikle belli amaçlarla elektronik hesap makinaları kullanıyorlar, programları buna uygun. Yani, şu türden verilerle, bu düzeyde proje yapmaya elverişli bir biçim kazanmış herşey. Bizim de almak istediğimiz bu biçim zaten. Elde ettiğimiz proje lerin başarılı olduğuna inanıyoruz. Normal yolların, normal projelerin proje hizmetleriyle,

otoyolların proje hizmetleri arasında çok fark var. Diyelim ki 20 Km. lik normal yol projesi şöyle bir dosyaysa, aynı uzunlukda bir otoyol projesi bu masanın üstünü kaplayabiliyor. Yani çok paftaya ve hesaba ih-

tiyaç var. Böyle olunca iş, ida renin elinde bulunan imkânların dışına kayıyor.

Ücret seviyesi böyle kaldıkça Karayolları Genel Müdürlüğü projelerini kendi yapamaz. Bunu düzeltecek tedbir, kanaatim ce sözleşmeli personel istihdamıdır. 657 sayılı kanunda dahi, ihtisas gerektiren yerlerde ve devamlı olmayan konularda Bakanlar Kurulu Kararı ile sözleşmeli personel kullanılabiliyor.

Bizim bütün işlerimiz bir anlamda sürekli, bir anlamda geçicidir. Özellikle, proje yapan arkadaşlarımızın teşkil ettiği grubu sözleşmeli hale getirmek

ten başka bir çözüm göremiyorum ben. Bir projeci, iyi projeci çok güç elde edilen bir insan. Üst kademelerde bu sözleşme işinin takipçisiyiz. Halen İskenderun Demir Çelik, brüt 11.000 tavanla sözleşmeli perso nel istihdam etme kararı almıştır. Bir çok iyi vasıflı meslektaş oraya kayıyor.

Projecilere diğer arkadaşlara göre bir ayrıcalık yaratmak, bazı tepkilere yol açabilir. Ama bunun başka yolu yok; arkadaşlara bunu anlatabiliriz.

Bir başka tedbir projecilere «temininde güçlük» gerekçesiyle çok yüksek bir yan ödeme sağlamak olabilir. Bunu elde et meye gayret ettik, takip ettik; fakat olmadı.

Elbette ki problem yalnız pro jecilerle bitmiyor. Örneğin Karayollarında en az yüz - ikiyüz kilit elemanı elde tutmak gerek. Türkiye kalkınacaksa, iyi bir teknik kadroyla kalkınacak; bu kadronun hem sayı hem seviye itibariyle yeterli olması ge rekir. Bugünkü davranışın bu neticeden bizi uzaklaştırdığı açık. Yalnız burada bir öncelik gerekiyorsa projecilere tanımalıyız.

SORUNLARIMIZ

SANAYİ, BANKALAR İLE ÇATIŞIYOR

ALİ GEVGİLİLİ

Türkiye'de sanayileşme hareketi özellikle bankalar sisteminde önemli boşluklar yaratmış bulunmaktadır. Başlangıçta sanayileşmeye katkılarda bulunan bankacılık sistemi, çoğu sanayiciye göre, günümüzde sanayileşmenin başlıca ayak bağlarından birisidir. Türkiye'deki bütün bankaların genel müdürleriyle yaptığı toplantıda Maliye Bakanı Müezzinoğlu tarafından da dile getirilen eleştiriler, aslında, belirli tarih kesitlerinde Batı'nın ileri kapitalist ülkelerinde de yapılmıştır. Bankalar, sanayileşmenin ilk aşamalarında iş adamlarına ek kaynak sağlayarak ekonomik gelişime katkıda bulunurlar. Ne var ki, mali sermayenin katkısı, sanayi üstünde kontrol isteğiyle birlikte gelir. Sanayi geliştikçe, üstündeki denetimden kurtulmak, mali sermaye'den belirli oranda bağımsız kalmak isteyecektir. Bütün Batılı toplumlarda büyük sanayi ya da ticaret şirketlerinin bankalar sistemini aşarak, sermaye piyasası aracılığıyla halk tasarruflarını kendilerine çekmeye çalışmalarının ardında yatan motiv, mali sermayeden özgürleşme özlemidir. Aynı özlem, 1970'ler Türkiyesi'nde kendine özgü biçimlerde çekilmektedir.

Çağdaş Türk bankalar sistemi sayın Müezzinoğlu'nun da belirttikleri gibi, önemli bir olgunluk düzeyine erişmiştir. Dokuz milyar lirayı aşan öz kaynakları, yurt üstünde dağılmış 3.500 dolaylarındaki şubeleri ve 73 bin kişilik personeliyle Türk bankaları ulusal mali sermayenin çekirdeğini teşkil etmektedirler. 1971 sonunda 33 milyar liralık halk tasarrufunu kendilerinde toplayabilen Türk bankalarının, anlamlı yanı, uluslararası mali sermaye ile olan ilişkilerinin sanıldığından da az olmasıdır. Konvertibilitesi bulunmayan Türk lirası, çoğu Batı toplumundan farklı olarak, bankacılık sistemini daha çok ulusal düzeyde kalmaya itmiştir. Buna rağmen sanayileşme açısından bankacılık sistemi olumsuz özellikleriyle gittikçe daha çok dikkati çekmektedir. Bu olumsuz etkenlerde, devletçe alınan bir bölüm kararın da, hiç kuşkusuz, payı vardır:

1 — Bankalar sistemi, yarattığı kaynakların yeterli bölümünü sanayie vermemektedir. Sanayi, orta ve giderek uzun süreli kredi ister. Oysa, masraflı bir işletme düzeyine göre kurulan bankalar sistemi çokluk kısa sürede, yüksek çıkar sağlayan iş alanlarını tercih etmektedir. Ticaret, konut ve benzeri gibi Türkiye'de geniş spekülâsyona yatkın, kârları yüksek kesimlerin kredilerden aldığı pay, her zaman sanayiin payından daha yüsek olmuştur. Sanayie verilen bir bölüm kredi de, ancak spekülâtif alanlara uygulanan yüksek faiz hadleri altında açılabilmiştir.

2 — Bankalar sisteminin kaynak maliyeti çok yüksektir. Yüzde onsekiz ya da yirmi oranlarını bulabilen toplam faiz ve kredi masrafları özellikle yeni kurulan sanayi tesislerinde üretim maliyetini olumsuz yönde etkiler. Bu ise, iç ve dış rekabet olanaklarını daraltmaktadır.

Yakın yıllarda büyük sanayi ya da ticaret şirketlerinin bankalar sisteminin dışına çıkıp, halk tasarruflarını (bazan yüzde 15'e kadar erişen faiz hadleriyle) kendi tahvillerine çekmeleri bu darboğazların bir sonucudur. Yeni Türk kapitalizmi, halka doğrudan yüzde 15 faiz ödemeyi, bankaların külfetli kredilerini almaya tercih etmiştir. Maliye Bakanının öncülüğüyle 1972 yazında girişilen yeni düzenleme çabaları, bankacılık sistemini düzeninin gerçeklerine göre gözden geçirme anlamını taşımaktadır. Söz gelişi, banka plâsmanlarının bundan böyle onda biri artık büyük işletmeler için gerekli olan orta süreli kredilere ayrılacaktır. Ayrıca, banka ikramiyelerinin ölçüsüz artışı önlenecek, bu yoldan masraflar düşürülmeye çalışılacaktır. En önemlisi, banka faiz hadlerinin zorlamalar olmaksızın daha gerçekçi bir düzene göre oluşturulması üstünde durulacaktır.

Yeni yatırımlara girişmekte kaynak yetersizlikleri çeken Türk özel sermayesi, bankacılık sisteminde istediği değişiklikleri gerçekleştirebilirse, darboğazlarından birisini daha etkisizleştirebilir. Sanayileşmeye bol ve daha ucuz kredi sağlanması, varolan düzen içinde kapitalizm'in yanı sıra ekonomik büyüme'nin de desteklenmesi demektir. Maliye Bakanı'nın dedikleri gibi, yaşadığımız enflâsyon çağına rağmen bütün büyük Batı ekonomilerinin şu sırada yaptığı iş de, bütçe açıkları ve yatırımları özendirici tedbirler yoluyla ekonomik büyümeyi desteklemekten başka şey değildir. (Milliyet 16 Ağustos 1972)

«BANKALAR KANUNU PLANLI KALKINMA ANLAYIŞI İÇİNDE DÜZENLEMEK ŞARTTIR»

Prof. İsmail TÜRK

Türkiye'de Cumhuriyet devrinden önce ismi var cismi yok sektörlerden biri bankacılık sektörü idi. Cumhuriyet'le birlikte bu sektörde önemli gelişmeler oldu. İkinci Cihan Savaşı'ndan sonra bu sektördeki gelişmeler daha da hızlandı. Ekonomi sınai yapıda olmadığı için gelişen bankacılık türü daha çok tasarruf mevduatına dayalı ticaret bankacılığı idi. Bankalar geniş ölçüde iç ve dış ticareti finanse ettiler ve bu alanlarda başarılı oldular. Bankacılık sistemi Türk ekonomisinin para ve kredi ekonomisine geçişinde önemli rol oynadı. Bugün bankalardaki toplam mevduat 50 milyar, tasarruf mevduatı ise 35 milyar Türk Lirası civarındadır.

Türkiye'nin sarf etmekte olduğu planlı kalkınma gayretleri bu sektörün sanayi sektörünü finanse etmesini gerektirmektedir. Aslında bankaların ticari planlamalarının çok önemli bir kısmı sanayi sektörüne yapılmakta, fakat bu plasmanlar kısa vadeli ve yüksek faizli oldukları için sanayi sektörünün ihtiyaçlarıyle bağdaşamamaktadır. Önümüzdeki 22 yıllık dönemde Türk sanayii çeşitli koruma tedbirlerinden gün geçtikçe daha az yararlanacağından, bankacılık sistemini sanayileşme yolunda etkin bir biçimde kullanabilmek Türk bankacılığına sermaye piyasası fonksiyonlarından bazılarını kabul ettirmekle mümkündür. Bankaların ticari plasmanlarının belirli bir yüzdesinin orta vadeli kredilere tahsis edilmesi bu yönde atılmış önemli bir adımdır. Bankaların ortaklaşa proje geliştirmelerin yayılmasında önemli rol oynayabilir. Bankaların temettü dağıtmaya başlamış iştirakleri ile ilgili hisse senetlerini primli fiyatlarla halka satmaları ve buradan sağlanan fonlarla yeni şirketler kurmaları bu konuda düşünülebilecek diğer bir tedbirdir. Türkiye bankacılık sistemini ve sermaye piyasasını birbirine alternatif kurumlar olarak değil, birbirleriyle ahenkli çalıştırılmaları gereken kurumlar olarak değerlendirmelidir.

Türkiye'de faiz hadleri serbest bırakılmalıdır. Böyle bir tedbir faiz hadlerini yükseltir. Bankaların dağıttıkları ikramiyeler dondurulmalı, reklam giderleri artırılmamalı, kira giderlerinin artmaşı önlenerek buralardan sağlanacak tasarruflarla mudilere ödenen faizler artırılmaya çalışılmalıdır. Planlı dönemin ihtiyaçları açısından genel bir faiz haddi de doğru değildir. Selektif kredilerin uygulanmasına engel olur.

Bankalar Kanunu'nu hem günün ihtiyaçlarına uydurmak, hem de planlı kalkınma anlayışı açısından yeniden ele almak ve değiştirmek kaçınılmaz hale gelmiştir.

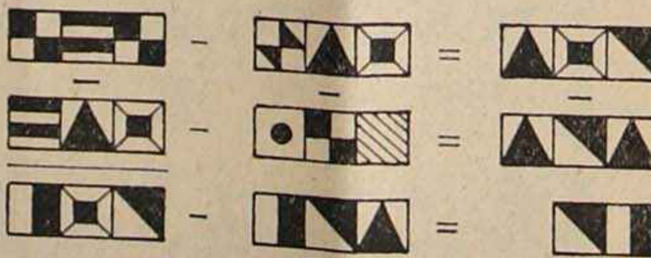
«DÜNYANIN HİÇBIR YERİNDE TÜRKİYE'DEKİ KADAR BANKA ENFLASYONU YOKTUR»

Özdemir YARAR

Bankacılara sorarsanız, masrafları çok yüksek olduğu için planlamanın zaten yüksek tutuğu faiz nispetleri dahi kendilerini korumamaktadır... Ne var ki, dünyanın hiç bir yerinde Türkiye'deki kadar banka enflasyonu yoktur. Ve bir semtteki sayısız banka şubelerinin lüks masrafları sanayicilerden çıkarılmaktadır.

Gene başka memleketler de eşine rastlanmayan büyük ikramiyeler, hediyeler ve bunlara rağmen elde edilen büyük kârlar Türk sanayicisinden çıkarılmaktadır.

Hükümet ve bütün ilgililer özellikle şu hususları göz önünde tutmalıdırlar: Üretimi ve teknolojiyi geliştirmek, Batı ile aramızdaki büyük uçurumu kapatmak için Türk sanayicisi mi desteklenmeli yoksa çok yüksek faizlerle bir nevi modern tefecilik mahiyetini alan bankacılık mı? Bu husus iyi tahlil edilmelidir. Bunu yaparken de, hiç değilse, sanayi kredileri için hem maliyenin gider vergisi masraflarını kaldırması, hem de banka mevduatlarının büyük kısmının yüzde 3 faizli vadesiz mevduattan geldiğini, buna göre faizlerin yeniden sanayi lehine ayarlanması unutulmamalıdır.. Ayrıca, Türkiye gibi geri kalmış fakir bir toplumda bankalarımızın lüksten ve israftan, fuzuli yayılmalardan mutlaka kaçınmaları gerekir...

GEÇEN SAYIDAKI BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ :

2121 — 824 = 1297
509 + 762 = 1271
1612 : 762 = 26

Hazırlayan: Erdem TEKİN

MAGAZİN

Olimpiyatlar, Olimpiyatlar...

Erdem TEKİN

Ufak tefek Fransız Pierre de Coubertin 1896 yılında Olimpiyatlara yeniden hayat verdiği zaman «Olimpiyat ruhu, daima daha yükseğe ulaşmak istiyen temiz insanlığa ışık vermelidir.» demişti. Fakat başlangıçtan beri olimpiyat oyunları birçok skandallara sahne olmuştur.

1896 da Yunan Çobanı Spridon Louis Maratonu koşarken yol üstündeki birahaneye uğramış bir bardak şarap içtikten sonra yola devam etmiş ve maratonu kazanmıştır.

1904 deki maraton şampiyonu Fred Lorz'un yolun 10 KM. sini otomobille kat ettiği anlaşılınca kendisi diskalifiye edilmiştir.

1900 da Paris'te yapılan Olimpiyat bir kasaba festivali hüviyetinde idi. Ne spor tesisleri, ne de Stadyum vardı. Amerikalı Mitchell'in attığı çekiç yakındaki bir ormandaki ağaçlara takılı kaldığı için mesafeyi ölçmek mümkün olmadı. 40.00 (m) yi geçti denildi.

Şampiyonlara kalem ve kıravat iğnesi hediye edildi. Bundan başka madalya satın almaları için 100 er Frank da para verildi.

Eski olimpiyatlara kadınlar seyirci olarak bile katılmazlardı. İlk önce 1908 Londra Olimpiyatlarında yapılan nümayişler üzerine kadınlar kapalı kıyafetlerle, ok atma ve tenis müsabakalarına girme hakkını elde ettiler.

1896, yani modern olimpiyatların ilki hemen bir politik hadiseyle başladı. Yunan Başbakanı Tricoupis «ben böyle saçmalıklara para veremem» demiş ve sonunda azledilince olimpiyatlar başlayabilmiştir.

1904 de disk atışında Amerikalı Martin Sheridan müsabakaya uzun paçalı bir don, paça lastikleri ve yarım ayakkabiyla iştirak etmiş 39.28 ile altın madalya almıştır.

1896 Olimpiyatlarını Almanlar boykot etmişlerdi. Hususi olarak Atinaya giden Alman Riege 5 altın madalya birden kazanmıştı.

1900 Olimpiyatlarında serinleme imkânı yoktu. Maraton koşucularına ya hortumla su sıkılıyor yahutta zamanımızda «Doping» sayılan Strychinin iğnesiyle kendine gelmesi, kuvvetlenmesi temin ediliyordu.

En uzun olimpiyatlar 1904 de St. Louis de olmuş ve tam beş ay sürmüştü. Bu olimpiyatlarda 390 değişik spor nevii vardı. 554 iştirakçiden 431 i Amerikalı idi.

Zamanımızda yapılmayan iki taraflı halat çekme iki tarafı boş fıçıların içinden geçme gibi sporlar yapılıyordu.

1904 de maratonda koşmak istiyen Kübalı Postacı Carvalial 1200 Km. yi yürüyerek gelmek zorunda kalmıştı.

Çocuk felci geçiren Amerikalı Ray Ewery 15 yaşında hareket etmeye başlamış ve daha sonraları 8 altın madalya almayı başarmıştı.

1900 Olimpiyatlarında pazar günü koşarak günaha girmek istemeyen Amerikalı atletler pazartesi koşmuşlardı. 1908 de 110 metre engellide Amerikalı Forrest Smithson elinde incil ile koşmuş ve birinci gelmiş idi.

1908 maratonlarında İtalyan Dorando Pietri maratonu kendinden geçmiş bir halde kazanmıştı. Kuvvetlensin diye Strychnin iğnesi yapılmış buna rağmen son turda dört defa yere serilmiş iki (Fonktionaire) tarafından yerden kaldırılmış tekrar koşmaya başlamış ve yarışı böyle kazanmıştı. Ancak maratonu yardımla kazanan Dorando'nun başarısı kabul edilmemiş, altın madalyası geri alınmıştı. Bu hadise İtalyada büyük hiddet uyandırdı. İngiltere Kraliçesi teselli olarak Dorando'ya altın bir kupa hediye etti.

Bu gün Münihte kırılan rekorlar sade saniyelerle, kaldırılan ağırlıklarla, atlanılan yüksekliklerle veya korkunç teknoloji ile ifade edilemez. Bugünkü hale gelene kadar sporculuğun kendisi de büyük hamleler yapmıştır.

odalardan

ŞUBEMIZIN, MIMARLAR ODASI ISTANBUL ŞUBESI ILE BIRLIKTE YÜRÜTTÜĞÜ

Yeni Belge uygulama düzeni Kasım ayında başlıyor

İstanbul'daki yapı inşaatlarının proje, mesleki kontrolluk ve teknik uygulama sorumluluklarını yüklenen inşaat mühendisleri ve mimarların bu hizmetlerini disiplin altına almak ve bu hizmet karşılığı ücretlerinin tahsilini de bir güvenliğe kavuşturabilmek amacıyla, Odamız İstanbul Şubesiyle, Mimarlar Odası İstanbul Şubesi yöneticilerinin nicedir birlikte sürdürdükleri çalışmalar tamamlanmış bulunmaktadır.

İki Şubenin Yönetim Kurullarının 11 Eylül 1972 günü Odamız binasında yaptıkları ortak toplantıda bu ortak çalışma sonuçları tekrar gözden geçirilmiş ve YENİ BELGE DÜZENİ'nin ana ilkelerini saptayan bir protokol imzalanmıştır.

Bu protokol ve ekleri, söz konusu toplantıda kararlaştırıldığı şekilde en kısa zamanda bastırılacak ve Ekim ayı başlarında her iki Odanın üyelerine ortak bir yazıyla duyurulacaktır.

Gene bu toplantıda kararlaştırıldığı üzere, YENİ BELGE DÜZENİ, 13 Kasım 1972 tarihinden itibaren yürürlüğe girdirilecektir.

METE KARAKOÇ EVLENDİ

Odamız Istanbul Şubesi Yönetim Kurulu üyesi arkadaşımız Mete Karakoç ile Şengül Karakaş, 8 Eylül 1972 cuma günü Beyoğlu Evlendirme Dairesinde yapılan bir törenle evlenmişlerdir.

Teknik Güç, arkadaşlarımıza sonsuz mutluluklar diler.

TEKIRDAĞ TEMSILCIMIZ ABDÜLKADIR ÜLGERAY DA EVLENDİ

Inşaat Mühendisleri Odası Tekirdağ Temsilcisi Yüksek Mühendis Abdülkadir Ülgeray da, geçtiğimiz hafta içinde Sevda Ilgin ile evlenmiştir.

Teknik Güç, arkadaşlarımızı kutlar ve mutluluklar diler.

EGE ÜNIVERSITESI MÜHENDISLIK BILIMLERI FAKÜLTESINE ASISTAN ALINACAK

Gazetemize bildirildiğine göre, Ege Üniversitesi Mühendislik Bilimleri Fakültesi Teknik Bilimler kürsünde açık bulunan Sağlık Tekniği (su getirme, kanalizasyon) dersi asistanlığı için bir İnşaat Yüksek Mühendisi alınacaktır.

İsteklilerin, 14 Ekim 1972 tarihine kadar, bildiği yabancı dili bildirir bir dilekçe, hal tercümesi ve diploma sureti ile Dekanlığa müracaat etmesi gerekmektedir.

Müracaatçılar arasındaki yabancı dil sınavı 18 Ekim 1972, Bilim sınavı da 19 Ekim 1972 günü saat 10.— da yapılacaktır.

Açıklama

Gazetemizin 6. sayısının 2. sayfasında çıkan «Serbest Çalışan Mühendisler Bayındırlık Bakanlığı Yapı Imar Işleri Reisliğini protesto ettiler» başlıklı haberin, özellikle başlığı, bir haber alma eksikliği sonucu olarak yanlış yorumlara sebebiyet verecek biçimde düzenlenmiştir.

Ilgili arkadaşların uyarısı üzerine, serbest çalışan mühendislerin Bayındırlık Bakanlığı Yapı Imar Işleri Reisliğini protesto etmeyip, tam karşıt çalışmalarından ötürü kendilerine teşekkür etmek için bir ortak dilekçe verdiklerini açıklar, yayınımızı özür dileyerek düzeltiriz.

«Lise öğretmenleri kanunlarla bir gecede profesör oluyor»

(Baştarafı Sayfa 1. de)

rın zamanla ortadan kalkacak ak saklıkları olarak karşıladığımız için fazla büyütmemek çabasında olduk.

IKTISAT AKADEMILERINE BAĞLI MÜHENDISLIK OKULLARI

«Tarafımızdan açılan dava ile özel yüksek okullar kapatılınca, Anayasa'ya uygun tek çözümün bu okullardaki öğrencilerin hemen kurulacak yeni bir üniversi tede okutulması olduğunu o zaman açıklamıştık. Fakat Anayasa tanımıyan gruplar etkilerini sürdürerek Iktisat Akademilerine bağlı Mühendislik Yüksek Okulları açmak gibi korkunç davranışlarda bulundular; Anayasa'ya aykırı 1472 sayılı kanun çıktı. Akademiler bu kanunun çıkmasını, üniversite olmak yolunda adım attıkları sevinci içinde desteklediler. Mühendislik derslerine öğretmen bulama dıkları yerde programa iktisat ve ticaret dersleri koymak mühendislik derslerinin asistanlığını iktisatçılara yaptırmak gibi uygulamalar sürdü. Bütün bunlarla sürekli mücadele halinde yiz.

ÜNIVERSITE KAVRAMI BOZULMAK ISTENIYOR

«Üniversiteler hür bilim hava sı içinde, milletini ve vatanını seven, ehliyetli, aydın kişiler yetiştirme yeridirler. Kuruluşu yukarda anlattığımız tarzda olan kurumların bu yaraları henüz kapanmamışken şimdi açıkta kalan lise mezunlarını kullanarak «Bir çeşit üniversite» olmak istediklerini ilân ediyorlar. Bu durumda amaç eğitim ve eh liyetli kişi yetiştirmek olmuyor, «profesör» unvanından sonra «üniversite» kavramını da bozmak istiyorlar. Kanaatimizce bu göze alınabilir bir tehlike değildir.

«Eski Özel Yüksek Okulların öğrencileri için kurulmuş yüksek okullara yeni öğrenci alınması Anayasaya ve eğitim kurallarına aykırıdır; çünkü bunlar geçici kurumlardır. Anayasa Mahkememizin kararlarına göre bizim eğitim sistemimizde «Yük sek Okul» yoktur. Ama akademiler bu vesile ile yeni binalara ve yeni imkânlara kavuşmuşlardır. Kendi kontenjanlarını artırabilirler.

KANUNLA «BIR ÇEŞIT MÜHENDISLIK» DIPLOMASI DAĞITALIM

«Kaldı ki bütün lise mezunlarını yüksek öğretime sokacağız da ne kazanacağız? Önemli olan memleketimize hizmet edecek nitelikte insan yetiştirmek olmalıdır. Rasgele diploma vermekten fayda umuluyorsa, Akademileri teklif edildiği gibi «bir çeşit üniversite» yapaca ğımıza Üniversiteye giremiyen lise mezunlarına kanunla «bir çeşit mühendislik» diploması dağıtsınlar. Oldu olacak bunun adını «Eğitim Reformu» koysunlar. Ama lütfen Üniversitelerimizi, bizi rahat bıraksınlar.

Gebze - İzmit

(Baştarafı Sayfa 1. de)

da, eski güzergâha paralel olmakta, eski güzergâhtan en faz la ayrılma 3 km. civarında kal maktadır. Trafik, 2+2 şeritli bu yeni otoyola aktarıldıktan sonra, gerekirse eski yol da ge nişletilebilecektir.

Bu yeni otoyolun Gebze — Istanbul arasındaki 48 km. lik kısmının ise, henüz avan projeleri yapılmıştır ve yapımına ancak 1977 yılında başlanabileceği tahmin edilmektedir.

Istanbul — Izmit arasındaki karayolu ulaşımının fizibilite ra porunun hazırlanması, Istanbul — Izmit arasında bir paralı oto yol tasarısının incelenmesi, Istanbul — Izmit ve Izmit şehir geçişinin ilk projelerinin yapılması ve Gebze — Izmit otoyolu kesin projelerinin düzenlenmesi işlerindeki hizmetleri karşılığı olarak da Italyan Santi firmasına 5 294 000.— TL. ücret ödenmiştir.

Cari harcamalar ve teknik eleman

(Baştarafı Sayfa 2. de)

mektedir. Bu durum, bir ya kınma konusu olarak 1972 İBYP Programında bile yer aldı. Dolayısıyla, asla teknik kesimde bir «kabarma» dan söz etmek mümkün olamayacaktır. Hattâ, kabar ma şöyle dursun, mevcut pratik, sanayileşme sürecinin eşiğinde bulunan bir ülke için, yetişmiş kadroların dışarıya pompalanması, bil gi arşivi ve deney birikiminin kısa görüşlerle israf edilmesi şeklinde şaşırtıcı ve bilim çağında bilim dışı bir tutumdur. Ne var ki, böyle bir davranış, giderek, bütün büyük yatırımlarda ma liyet artışı ve süre uzaması gibi kabul edilemeyecek ağır ekonomik sonuçlar do ğuruyor. Bunun en taze ör neğini, iki-üç hafta önce, Melen hükümeti verdi. Yayınladığı bildiride, yedi temel yatırım projesinde (Aliağa rafinerisi, Seyitömer Termik Santralı, Eskişehir Dizel Lokomotif Fabrikası, Keban, Gökçekaya ve Ayvacık - H. Uğurlu Barajları... gibi) 3-4 yıllık bir gecikmenin olduğunu açıkladı.

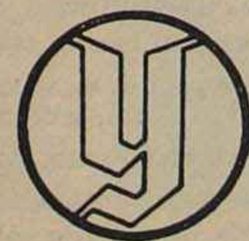
Görülüyor ki, ana sorun, kalkınmaya inanmak -ya da inanır görünmek- nokta sında düğümleniyor. Eğer, kalkınma gerçekten ve i-nançla isteniyorsa, bunun gerekleri bilimsel yöntemler le, egemen ekonomik güçle re boyun eğmeden, eksiksiz ve daha fazla gecikmeksizin yerine getirilmelidir.

O zaman, teknik eleman sorunu da köklü bir şekilde çözülmüş olacaktır.

(1) «Ekonomik Gösterge ler», A. Kafaoğlu, Milliyet, 4.7.72

(2) «Ne sermaye ne emek istiyor...» A. Gevgilili, Milliyet, 21.1.72

(3) Resmi Gazete, sayı: 14250, 19.7.72

basından seçmeler

YARGITAY BAŞKANVEKILI ERMAN'IN KONUŞMASI AYDIN KAMU OYUNDA GENİŞ YANKILAR UYANDIRDI

«Düzen Değişikliği Iddiaları, Anayasayı Yok Etmek Çabasından Başka Bir Şey Değildir.»

«İslâm dini, Türk kültürüne olumlu katkılarda bulunmuştur. Türk hukukunda bir reformun gerekli olmadığı kanısındayım»

Yargıtay Başkanvekili **Eyüp Sabri Erman'ın, 6. Eylül. 1972 günü TBMM'de, adli yılın açılışı** dolayısıyla düzenlenen toplantıda yaptığı konuşma, geçtiğimiz onbeş günün en önemli olayı olarak oldukça geniş yankılar uyandırmıştır.

Konuşmasına, demokratik hukuk devletinin, yasama, yürütme ve yargı erklerinin dengeli biçimde ayrımı esasına dayandığı esasını açıklayarak başlayan Erman, daha sonra bir **«iddia»** olarak nitelediği **«düzen değişikliği»** kavramı hakkındaki görüşlerini belirtmiş ve Anayasamızın düzen değişikliğine olanak vermediğini iddia ederek şöyle demiştir:

«Cumhuriyet kavramına ve onun Anayasada belirtilen nitelik lerine dahil unsurları hedef tutan veya Türk Devletinin ülke ve millet bütünlüğünün bölünmesine yönelen düzen değişik liği iddiaları, Anayasanın değiş mez kural ve kavramlarına karşı gelmek, onları yok etmek ve değiştirmek gayret ve çabalarından başka bir şey değildir. Becerikli bir kamufle ile sami mi dilek ve arzuların masum bir tezahürü şekline sokulan, bu suretle vatandaşlar arasında yayılmasına, taraftar bulunmasına çalışılan, aslında Anayasanın değişmez düzenine matuf olan iddia ve propagandaların istenilen ortamın hazırlanması halinde kuvvete dönüşeceğinden şüphe edilmemelidir. Zira Anayasanın emredici hükümlerine aykırı ve suç niteliğini haiz bu kabil düzen değiştirmelerinin normal hukuk yolları ile oluşturulmasına imkân yoktur. **Cezai sonuçlardan kurtulabilmek, daha serbest ve kandırıcı şekilde hareket edebilmek için mahiyeti, amacı ve neticeleri kasten açıklanmayarak yorumu öğrenci, işçi, çiftçi, memur, aydın, yarı aydın her meslekten vatandaşların kendi açılarından idrak ve anlayışlarına bırakılan ve bu suretle zihinlerde Anayasanın değişmez düzenine karşı bir tepki uyandıran iddialar ve propagandalar dahi kanaatimce suçtur.** Düzen değişikliği iddialarının açıklığa kavuşturulması, masum halkı kandırıcı mahiyetlerinden uzaklaştırılmas şarttır. Ancak bu suretledir ki Anayasanın sağladığı hak ve hürriyetlerden faydalanarak kötü niyetlerini samimiyet maskesi altında gizleyenlerin devlete ve cumhuriyete yönelen gerçek maksatlarının oluşmasına, kuvvete dönüşmesine mâni olunabilir.»

HUKUK REFORMU GEREKSIZ

Üçüncü Kalkınma Plânına kadar, kalkınma plânlarında .«Sosyal ve adli kalkınmanın ihmal olunduğunu» da öne süren Başkan Vekili, yargı alanındaki durumu da rakamlarla açıklamış 1971 yılında Yargıtaya gelen dâva sayısının 206 bin 541'e ulaştığını söylemiştir.

«Dünyanın hiçbir medeni devletinde, bu kadar çok yargıya bakmak zorunda bırakılan, bu kadar çok daireli ve esas görevinden saptırılmış bir Yargıtay bulunduğunu tasavur edemiyorum» diyen Başkan Vekili «İstinaf Mahkemelerinin» yeniden kurulmasını istemiştir.

Eyüp Sabri Erman her yıl uyarmalar yapıldığı halde gerekli «acil tedbirler»in alınmadığını ileri sürmüş ve «Bugüne kadar olumlu tek bir adım atılmamıştır. Adli düzen her geçen yıl türlü etkenler altında biraz daha gerileyerek ihtiyaçlara cevap veremez olmuş, dava sayısı biraz daha fazlalaşmış, vatandaşların şikâyetleri biraz daha artmıştır. Bugün Türk halkı adli düzenden şikâyetçidir» demiştir.

Daha sonra «Her milletin kendine özgü bir hukuku bulunduğunu» belirten Erman, «İyi ahlâkı, fazileti, başkalarına yardımı, her türlü debdebe ve alâyişten kaçınmayı emir ve nasihat eden islâm dini, Türk kültürüne olumlu şekilde katkıda bulunmuştur. Ben bu saydığım nedenler sonucu, tabii Türk hukukunda bir reformun gerekli olmadığı kanısındayım.» demiştir.

«DÜZEN DEĞIŞIKLIĞI ISTE-YENLERI ANAYASAYA KARŞ GÖSTERMEK ASIL ANAYAS SUÇUDUR»

Yargıtay Başkanvekili Erman'ın bu konuşması derhal şiddetli bir tepkiyle karşılanmış ve C.H.P. Genel Sekreteri Kamil Kırıkoğlu ertesi günü bir demeç vererek «Bugünkü bozuk düzeni, anayasal düzenmiş gibi göstererek sürdürmek isteyenlerin karşısında olanları Anayasaya karşı göstermek, gerçek Anayasa suçudur.» demiştir.

Ardından, CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit de, partisinin kuruluşunun 49. yıldönümü dolayısıyla düzenlediği basın toplantısında bu konuya değinmiştir.

ONBEŞ GÜNDE BIR ÇIKAR

SAHIBI : Inşaat Mühendisleri Odası Istanbul Şubesi
Adına İzzettin SILIER

YAZI IŞLERI MÜDÜRÜ : Demirtaş CEYHUN

ADRES : Halaskârgazi Cad. No. 35, Kat: 1
Harbiye/ISTANBUL Tel : 48 36 42 / 47 96 57

DIZGI BASKI MURAT MATBAACILIK KOLL. ŞTI.

Çatalçeşme Sok. Fırat Han. No. 30 - Çağaloğlu-Ist. Tel: 27 45 71

FIATI : 1 TL. (Bütün üyelere parasız gönderilir.)